

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vabilo

XIV. redni veliki skupščini
družbe sv. Cirila in Metoda
na Vrhniki
v četrtek, dne 3. avgusta 1899.

Vspored:

- I. Sv. maša.
- II. Zborovanje.
 - 1.) Prvomestnikov nagovor.
 - 2.) Tajnikovo poročilo.
 - 3.) Blagajnikovo poročilo.
 - 4.) Nadzorništva poročilo.
 - 5.) Volitev jedne tretjine družbenega vodstva.
 - 6.) Volitev nadzorništva.
 - 7.) Volitev razsodništva.

(Opomba: Natančnejši vspeored se bo objavil v kratkem.)

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, 24. julija 1899.

Prvomestnik: Tomo Zupan. Podpredsednik: Luka Svetec.

Nemški boj proti § 14.

Nemška opozicija je srečno dobila novo geslo. Najprej je bil njen boj naperjen proti jezikovnim naredbam za Češko in za Moravsko. Takrat je bila izdana in od vseh opozicijskih strank sprejeta parola, da parlament ne sme priti do mirnega dela, da parlament ne sme funkcionirati, dokler vlada in večina ne kapitulirata pred manjšino, in dokler se ne preklicajo jezikovne naredbe.

Parlamentovno redno funkcioniranje je nemška opozicija res preprečila, ali družega vspeha njeno počenje ni imelo, kakor da je bil kompromitiran parlamentarizem sploh, in da se je utrdila moč tistih, katerim se zdi parlamentarizem nepotreben.

Ko je potem prišlo do nagodbnih razprav, so Nemci svoji obstrukciji dali nov pomen: dejali so, da hočejo preprečiti slabo nagodbo, da so nagodbene predloge nesprejemljive in skrajno škodljive za Cislitvan-sko. Nemci so hoteli veljati kot zaščitniki gospodarskih interesov naše državne polovice in s tem opravičiti svojo obstrukcijo, toda nihče jim ni verjel. Njih maskiranje ni imelo vspeha. Vsakdo ve, da bi Nemci koncedirali Madjarom še vse druge dobrote, nego jih obsega nagodba, samo da bi prišli na krmilo.

Zdaj imajo Nemci zopet novo geslo. S tem upajo, da provzroče veliko gibanje v državi. Njihov bojni klic se zdaj glasi: Obramba ustave, obramba parlamentovih pravic napram vladi, katera je z uveljavljenjem nagodbnih predlog s § 14. grešila proti temeljnim določbam ustave in posegla v pravice parlamenta.

Nemške stranke organizujejo veliko akcijo. Priprave za to so že dovršene; izdalo se je navodilo, naj volilci na kar mogoče množestvenih shodih protestirajo proti § 14. za uveljavljenje nagodbe, in proti uvedanju novih davkov brez sodelovanja parlamenta, volilcem pa naj se pridružijo nemške občine. V nemških pokrajinah naj nastane vihar, — morda — tako upajo nemške obstrukcijske stranke, podere ta vihar se danjo vlado in razžene desnico.

To gibanje so otvorile nemške stranke s slovesnimi protesti. Najprej so protestovali nemški nacionalci, tem so sledili dunajski krščanski socialisti, in zdaj se je oglasila tudi nemška napredna stranka. Vse te stranke branijo parlament, oni isti parlament, katerega so same ubile!

Mogoče je pač, da nastane vihar, ker so tudi socialni demokratje, a na svojo roko in samostalno začeli veliko agitacijo proti § 14., in ker je novi davek na sladkor tako visok in tako odlozen, da si za razburjenje mas ni misliti boljšega sredstva, ali v kolikor se tiče nemških obstrukcijskih strank, je to gibanje gola komedija.

Nemške stranke so s svojo opozicijo prisilile vlado, da je uveljavila nagodbo s § 14. Nemške stranke so opuščeno obstrukcijo proti nagodbi obnovile z namenom, da bi se parlament ne mogel z njo baviti, da bi ne mogel o njej sklepati in je ne mogel ali odobriti ali premeniti ali pa odkloniti. Te nemške stranke so krive, da se porablja § 14., in če zdaj proti tej porabi protestujejo, je to zopet le v svrhu, da bi se dokopale do gospodstva v državi. Nemcem ni za ustavo, saj so oni vzrok, če vlada neustavno postopa, njim ni za parlament, saj so oni zlomili njegovo moč, njim je jedino in izključno za pridobitev gospodstva in za družega nič, a prav ker ve to ves svet, zato ostane tudi najnovejša njihova akcija brez vspeha.

Nemško komedijo je najbolje označil „Pester Lloyd“. Ta primerja nemško obstrukcijo požigalcu, ki je, računajoč na zavarovalno premijo, užgal svojo raztrgano hišo, da naredi lepo kupčijo, a ko pride njegovo zlodejstvo na dan, skuša se rešiti zaslužne kazni, da dolži soseda — v tem slučaju Slovane — požiga. Tej primeri ni treba ničesar dodati.

Oklic srbskih radikalcev.

Včeraj se je v Belemgradu prvič sešlo naglo sodišče, katero je poklicano, da sodi Gjuro Kneževića zaradi „atentata“ na raz kralja Milana in da obsodi voditelje srbske radikalne stranke, tiste požrtvovalne, ne-sebične moše, ki jih hoče Milan usmrtiti, da tako reši sebi in svojem srbski prestol.

(Tu je bilo konfiskovanih 19 vrst.)

Tako rekoč v predvečer dneva, ko začne Milan gaziti v krvi srbskih radikalcev, dobili smo oklic, katerega so izdali in po vsem svetu razposlali tisti radikalc, katerih Milan šo ni pahnil v ječe.

Tega oklica ne smemo v celoti objaviti, povzeti pa hočemo iz njega najmarkantnejše odstavke.

„Z ozirom na žalostne dogodbe, vsled katerih se je bati radikalni stranki, da izgubi svoje najuglednejše voditelje, celemu srbskemu narodu pa, da izgubi najbolj svoje sinove, združilo se je — tako se začneja oklic — 23 členov te stranke, za-stopajočih najvažnejše kraje v Srbiji, in sklenili so, obrniti se do evropskega časopisja z naslednjim protestom:

„Odkar je stopila radikalna stranka v javnost, se je energično, a odkrito bojevala proti preširnemu počenjanju bivšega kralja Milana, katero počenjanje ugonobila deželo, in se je bati, da kompromituje njeno prihodnost. Stranke ni moglo ničesar potisniti s tega pota, niti grozna preganjanja in krivičnosti poprejšnjih vlad, katere so se dale zlorabiti za sramotne naklepe raz-kraljeve; stranka je bila prepričana, da zmaga njena načela že vsled same sile logike, in radi tega tudi ni bilo nikdar potrebno, posluževati se v bojevanju kakršnegakoli nezakonitega sredstva. Saj je bilo od vsega začetka zaupanje in podpora večine naroda na njeni strani, in to je je popolnoma zadoščalo, da je mogla kljubovati kralju Milanu in z njim združenim maloštevilnim skupinam, ki so smešne sovražnice narodnega napredka.“

„Dejstvo“ — pravi dalje protest — „da vse te provokacije, ki so tekom 30 let sledile druga drugi, niso zamogle izvabiti stranke s pota zakonitosti, je provzročilo, da so njeni nasprotniki uprizorili nekaj navidezni naklepov proti kralju Milanu in jih podtikali radikalcem, ker pa se je vselej hitro pokazalo, da so ti naklepi le navadne vladne mahinacije, niso imeli družega vspeha, kakor da so se še poglobile narodove simpatije za stranko, ki naj bi postala žrtev teh mahinacij.“

„Zadnji komplot, Kneževića se brez dvoma pridružuje prejšnjim mahinacijam te vrste. Stranka misli danes manj kakor kdaj na to, napraviti razkralja Milana za mučnika s tem, da ga tragično odstrani in tako glorificira dolgo vrsto izdajalskih dejanj, iz

LISTEK.

Milostljiva gospe!

Nekoliko preveč nas pa vender zane-marjate, milostljiva. Čul sem pač, da ste pretečeni teden živignili kakor nekakšen meteor po našem mestu, ali marsikdo in tudi jaz nisem bil tako srečen, da bi bil vsaj par besedice spregovoril z Vami in čul iz Vaših ust dobrodejne besede, da živim še Vašo prijateljsko naklonjenost. Ne vem za noben poseben greh, kateri bi me bil storil taiste nevednega, obrekljivosti niste pristopna, ker vem, da ne živite na naj-modrnejši katoliški podlagi, in toraj si pri-sojam čast in veselje, da Vas posetim zopet vsaj pismeno in Vas, kolikor to za-more moje slabo pero, obveščam o najno-vejši spremembi našega mesta.

Vsi smo postali kmetje. Boj za kme-tijsko družbo nas je kar prelevil. Moderno in socialno življenje, vse nosi in kaže znake in ljubezen do kmeta. Naše gospe in gospodične, košnja je minula, so vse v znaku žetve in nosijo lične srpiče kot pripenjače na slamnikih, ali na nedrijih, in naši gigerli so zavrgli dosedanja polena in s cepcem v rokah se ozirajo po sladkih pogledih srpiče nosečih krasotic.

Nobel žani, lepi Janko, magi-stratni in vladni gigerli, vsi imajo cepce.

Najdebelejšega nosi Pavle od svetega Kri-štofa, češ, vendar je prišlo enkrat na moje. Da, celó fantje našega prevzvišenega kne-zoškofa so dobili dovoljenje, da delajo prop-agando na svojo stran in nad frfolečim talar-plaščem diči glavo sedaj s prazno slamo ovit cilinder. Oddaleč se cela rajda vidi prav lepo. Društva se snujejo in prehiteli so nas zopet krščanski socialisti, ki so z dobrim okusom stopili in signo temporis v društvo: „Južni cepce“. Predsednikom ali, kakor ga imenujejo, vrhovnim cepcem pre-destiniran je dr. Čevlarček, tajnikom seveda neizogibljivi Brejko. Ves odbor še ni do-ločen, ker je le preveč kandidatov.

Nam liberalcem, ki smo toliko časa zavlačevali, da so nas nasprotniki prehiteli in si prisvojili najbolj značilno in moderno ime ni preostajalo družega, kakor da smo osnovali društvo: „Kmet“. Ker je glavni pristaš naše stranke odpotoval na Go-renjako in mi povedal, da pojde najprej v Poljansko dolino, vem, da se bo oglašil pri Vas in o našem društvu poročal natančneje, toraj ni treba tega meni storiti.

Toda prav se mi pa vidi in potrebno, da Vas seznanim z govorom, s katerim je pozdravil dr. Čevlarček osnovalni shod društva: „Južni cepce“. Gotovo ga prinese v vsej obširnosti „Slovenec“ prihodnjo so-boto. Vem pa, da ta list ne pride tako hitro in brez ovinkov v Vaše roke in za-torej naj Vam podam za sedaj kratek

izleček taistega govora. Glasil se je blizo tako-le:

„Čestiti cepci, dragi v Kristu! Menim, da Vam pomen in nalogo društva najložje načrtam in kolikor treba že danes raz-ložim, ako posežem v zgodovino in Vam predočim žalostno stanje nekdanje naše krščansko katoliške Španske in nasprotno naslikam nje velikanski napredek in sedanji pomen, ko jo je preustroji katoliški cepce. Španska je bila nekdanj, kakor more to ne-katerim izmed nas znano biti, vse v tur-ških*) rokah. Ti Turki so se množili kakor plevel, čita se, da Španska ne prej ne potem ni bila nikdar tako obljudena, kakor za časa turške oblasti. Štela je do blizo 30 milijonov prebivalcev. Da se je zamogla ta strašanska množica preživeti, je razdelala ves svet, kolikor ga ni kamenitega in ne-plodnega, kakor vrt. Vsak potoček in tudi velike reke so jezili in vodo napeljevali da so zabranili suši, ki škodi Španski naj-bolj. Še dandanes naši bratje kristijani, ki niso taki, da bi ne vedeli, kaj je prav in dobro, uživajo dobrote tega razpeljevanja vode in slast tega uživanja jim greni le to, da vsaki sad in ploč še diši nekoliko po rokah nevernikov. Naši predniki in so-mišljeniki na Španskem so imeli torej te-

*) Prosim, gospod dr. Čevlarček, to niso bili Turki, ampak Berbi ali Mavri, le vere so bili iste kot Turki. No, pa saj za cepce je to vse eno. Stavec.

žavno nalogo, ko so sprevideli in sklenili, da je Špansko rešiti iz turških rok in jo speljati na pravo krščansko pot. Ne bom Vam risal in pravil, koliko lesa za cepce in železja za lopate je bilo treba, da se je zmerom bolj trebil in končno tudi iztrebil ves turški plevel in da je prišla Španska vsa v prave krščanske roke. Kajti nikar ne misliti, da je vzrastel na mestu iztreb-ljema Turka kar pristen kristijan, ki bi bil kar za rabo kot krščanski socialist. Treba je bilo silnega napora tudi še potem, ko so prvotni Turki iginili, da se je vso sodrgo, ki je nastala iz mešanice, zatrla, in je imela Španska mesto prej omenjenih 30 milijonov le še 11 milijonov prebivalcev. Dosti zaslužnih možakov naše vrste bi Vam lahko naštel in njihove zasluge opisoval, ali peljalo bi me to predaleč, in zatorej omenim le Petra Ambuesa, ki je vsled svojih zaslug za preustrojitev Španske po-stal svetnik in katerega sliko si bomo mo-rali tudi mi preskrbeti, da bode dičila dvorano „Katoliškega doma“.

Ta mož je bil prava dika vzornega katolika. Ne samo s cepcem tudi z ognjem in mečem je znal manipulirati in postal je pravi umetnik v zatiranju nepristnih ka-likov. Zasejal je seme, ki se še dandanes plodi, kakor so to dokazali v zadnjem času dogodki v Barceloni. Tudi Mažari, ki so silno zavzeti za vsak napredek, hočejo ga sedaj posnemati, toda dvomim, da bodo

katerih je sestavljeno celo življenje tega kralja.

„Ta kralj, ki nima simpatij v inozemstvu, ne zaslonbe v narodu, kateremu nedostaje finančnih sredstev in vsled katerega je podkopen kredit dežele, samo še vegetira in radikalna stranka je zadnja, ki bi z nespametnim naklepom, z budalostim dejanjem hotela zadržati naravni razvoj, ki pripelje vso vladarsko modrost tega Obrenovića do končne likvidacije. Pač pa je imel Milan vzrok, fingirati komplot, da od strani može, katerih ugled bi mu v teh časih vrvenja in občne agitacije utegnil nevaren postati. S tem je za nekaj časa odvrnil pozornost mas od krivičnosti, pod katerimi zdihuje dežela, s tem je upal, da si vsaj deloma pridobi ugled, ki ga uživajo sedaj radikalci, ko bi veljal kot njihova žrtev. Milan je v položaju spekulanta, ki je na borzi izgubil vse svoje premoženje in potem storil falsifikacijo, ne da se reši banke, ampak da ga kar mogoče dolgo zavleče“.

Protest razpravlja potem o načinu uprizoritve Kneževičevega komplota. Omenjajoč, da je l. 1883. sto radikalnih kmetov šlo radostno v smrt, da jim je bilo treba samo podpisati prošnjo za pomiloščenje, a oni tega niso storili, ker od Milana niso marali nobene milosti, navaja, da je policija štiri dni pred atentatom ukazala policiji, naj ne pusti nobenega radikalca čez mejo, da je Kneževič bil osebno jako dobro znan s kraljem Milanom — kar je mej tem tudi potrdil „Poličijski Glasnik“ v št. 26 — da Kneževič ni bil nikdar v Pasičevi službi, niti tedaj v službi beligradske občine, ko je bil Pasić župan, da je Milan dan atentata proti svoji navadi se mudil tudi popoldne v svoji pisarni, in da se prvič ni peljal po Carapičevih ulicah v Konak, kakor druge dni, nego po ulici kneza Mihajla, ter vse druge okolnosti, katere dokazujejo, da je bil atentat naročen in nalašč uprizorjen, da bi Milan zamogel zasadiť sovražnim radikalcem nož v srce.

„Milan“ — pravi končno oklic radikalne stranke — „je sedaj izigral zadnjo svojo karto. Zaprti može so v nevarnosti, da končajo pod rabljevo sekiro, predno zamore justica zaslediti in kaznovati prave krivce. Zato se obračamo do vsega evropskega časaopisja, ne glede na stranke, in je prosimo, naj z energičnim glasom prepreči izvršitev naklepa bivšega kralja, katerim radi njih grozovitosti v zgodovini ni primere“.

(Tu je bilo konfiskovanih 28 vrst).

Atentat na Milana.

Zadnja konfiskacija nas je poučila, da moramo o srbskih zadevah pisati z najskrajnejšo previdnostjo. Vsled tega se hočemo omejevati na suho posnemanje iz nekonfiskovanih listov. To nam seveda še ne jamči, da ne bomo konfiskovani. Našo

kdaž izgojili kakega svetnika, kakoršen je bil Arbues Peter. Najlepši dokaz, za pravo vzgojo ljudstva v našem zmislu daje pa Španska s tem, da je od 17 milijonov prebivalcev, ki jih šteje sedaj, 72 odstotkov takih, ki ne znajo ne pisati ne čitati. To je pravo; kmet naj dela in naj ne čita in ne piše. S tem se onemogoči, da bi se seznanili kmetje in prostaki s pisarjo in knjigami lažiliberalecev. Da jim pa ne premankuje na Španskem prave duševne hrane, je dokaz to, da ima Španska po zadnji ljudski štetvi 188.626 duhovnikov, torej prilično na vsakih 80 prebivalcev jednega, ki jih varuje greha in zmot. Luterancev je na Španskem samo 12 tisoč, pa še teh bo kmalo konec, kajti le 1/10 stotink je tacihi, ki ne znajo čitati in pisati. Jasno je, da od tega ne morejo živeti... Še jedenkrat ponavljam, kmet naj dela in hodi v cerkev, ako mu pa ob nedeljah in praznikih še kaj časa preostaja, si pa sme privoščiti fajfco tobaka, pri kateri naj misli na Boga!

Ciganov je na Španskem 50.000. Živ dokaz, da je ta dežela z vsem potrebnim preskrbljena, in da se na tej jedino pravi podlagi blagostanje še naprej množi, je na Španskem dovoljeno, da se na vsakih 18 zakonskih otrok rodi tudi jeden nezakonski.

Vprašam vas sedaj, častiti cepci in bratje, kako vpitje in kako hvalisanje bi bilo na strani naših nasprotnikov, liberalcev, ako bi imeli oni take zasluge za kako deželo, kakor jo imajo naši vzgledniki za

tiskovno prakso označuje dejstvo, da smo pred kakimi 14 dnevi dobili od deželne vlade obvestilo, da je brošura „Das Ende der Dynastie Obrenović“ konfiskovana, v soboto pa je „Grazer Tagblatt“ v listku priobčil iz te konfiskovane brošure posnet listek in — ni bil konfiskovan.

Praški „Nar. Listy“ posnemajo iz novosadske „Zastave“ izjavo zdravnika v Rumi, dr. Kustodića. Ta, rodom Črnogorec, je bil svoj čas zdravnik v Srbiji. Nekaj dni pred atentatom ga je obiskal Sava Ivanović, Milanov agent, in mu obetal v imenu „najvišje osebe“, da postane srečen, ako ne bo proglasil za laž, kar bo pisano v brošuri Ivanovićevi proti črnogorskemu knezu. (Ta brošura je mej tem izšla).

Nekaj dni po atentatu je Jovanović zopet obiskal dr. Kustodića. Rekel mu je: Malčr je, da je prišlo na dan, kako je bil atentat uprizorjen. To pa se da paralizovati, ako se zapletejo v zaroto „Zastava“ in ogrski Srbi. Jovanović je zahteval, naj mu dr. Kustodić pismeno potrdi, da sta bila Taušanović in Protić 1. julija pri dr. Miladinoviću. Rekel mu je: Mi potrebujemo dokazov, naj bodo kakršni koli, in grozil Kustodiću s posledicami, kako in s čim, tega se niti iz nekonfiskovanih „Nar. Listov“ ne upamo posneti, ker se nanaša na Avstrijo. Kustodić se je zbal in hoče zapustiti Avstrijo.

Nekonfiskovani „Nar. Listy“ prinašajo nadalje dopis iz Belegagrada, v katerem je povedano, kako ravnajo z zaprtimi radikalci v ječi. Vsi zaprti državniki, učenjaki in duhovniki morajo ležati na tleh. V ječah ni ne jedne slamice, da bi nanjo legli. Prvih 50 ur ni dobil nihče ne jesti, ne piti.

Milanov pandur, policijski prefekt Rista Bademlić je maj drugimi zasliševal tudi akademično izobraženega polkovnika Vlačka Nikolića, ki je bil srbski vojni atašej v Petrogradu. Bademlić je polkovnika žalil z najsurovejšimi psovskami, na kar mu je dal Nikolić tako zasušnico, da je Bademlić odletel do zidu. Od tedaj je Nikolić vkovan na rokah in na nogah v najtežje železje.

„Atentator“ Kneževič je preklical vse svoje izpovedi in priznava, da ni imel nobene zveze z radikalci. Sodni organi ga zdaj trpinčijo na najgrozovitejše načine, da bi ostal pri prvih svojih izpovedbah, a Kneževič se ne uda.

V Ljubljani, 24. julija Delegacijske volitve.

Krakovski „Czas“ se je bavil te dni v svojem uvodniku s predlogom dr. Ebenhoča, naj se volitev delegacijskih členov omogoči s tem, da bodo volili poslanci pismeno zunaj zborniške dvorane. „Czas“ se izreka proti temu predlogu, češ, da predpisuje državnozbornski pravilnik izrecno imensko klicanje vsakega poslanca h gla-

špansko? Njih glasilo, zloglasni „Slovenski Narod“, bi se dan za dnevom ustil in trobil v svet: „To smo mi, liberalci, storili, to je naša zasluga“. In glejte, kako ponižni smo pa mi! Naše glasilo, „Slovenec“ se izogiba Španske kakor hudič križa. Ni mu mar, da bi se hvalisal in dokazoval svetu, na kako visoko stopinjo omike in blagostanja je spravil pravi katolizem to deželo. Tudi ko ga drezaš in mu stopaš na prste, se ne oglasi in ždi kakor tat v kašči. To je prava krščanska ponižnost. Torej na delo, bratje. Naše dosedanje mirno prizadevanje je bilo zaman. Zlepa ne opravimo tudi na Kranjskem ničesar. Kmeta moramo dobiti za našo stran in mi, cepci, naprej in nebroj kmeta za nami in poteptali bomo kaleči plevel liberalizma in povzdignili bomo našo deželo na isto vzgledno stopinjo, na kateri se sveti in žari sedaj Španska pred vsemi deželami vesoljnega sveta. (Živahni dobro in živio klici. Govorniku se je častitalo.)

Milostljiva, nadejam se, da se nam vender kaj prikaže v našem mestu in si ogledate taisto v svoji spremembi. Zamorem Vam pa že danes naznaniti, da je vsa naša mladina in so posebno v uvodu omenjeni, za pravo šego merodajni gospodje. Izvzemši Pavleta od svetega Krištofa, odložili cepce, odkar so čitali v „Slovencu“ pohvalo dr. Čevljarčevega govora.

Vaš Vam vedno udani prijatelj

K . . . k . o .

sovanju. Večini nikakor ni potreba eksponirati se z ignoriranjem opravičnika. Ako se zdi obstrukcionistom pametno, da zabranijo volitve delegacij s fizično silo, potem bo dolžnost vlade, da to nasilnost uniči.

Nemška opozicija proti oktroirani nagodbi.

Nemške opozicionalne stranke so izdale proti nagodbi, zlasti pa proti povišanju davka na sladkor proteste. Opozicija je nameravala izdati skupen protest, toda kršč. socialisti so — kakor že večkrat — šli svojo pot, in zategadelj izda vsaka stranka zase svojo izjavo. Sedaj sta se izjavili i nemška napredna stranka in sodbodna nemška zveza. Tudi ustavoverni veleposestniki se bodo oglasili. Vse izjave povdarjajo protiustavnost pogodbe izdane brez parlamenta s § 14., veliko škodo, katero imajo zlasti revnejši sloji ter obljublajo najostrejši boj Thunovi vladi.

Krščanski socialisti proti nagodbi.

Krščanski socialni državni poslanci so pod predsedstvom dr. Luegerja sklenili ostro izjavo proti novim davkom na pivo, sladkor in žganje, kakor tudi na petrolej. „S tem bodo vsi deli avstrijskega prebivalstva neznosno obremenjeni ter se bodo brezpotrebna živila znova občutno podražila. Za deti bodo najbolj delavski stanovi. Zato krščansko-socialna stranka glasno in slovesno protestira. Vlada bi bila morala sklicati državni zbor, da bi pokazala vsaj dobro voljo. Vlada pa se je zbala le, nekaterih radikalnih kričačev, in Čehi so ji za jezikovne naredbe storili uslugo ter so se izjavili za krivično in škodljivo nagodbo. Vsi avstrijski narodi se morajo združiti proti taki vladi“.

Avstrijsko orožništvo.

Vedno bolj se izkazuje nedostatnost avstrijskega orožništva. Na približnih tristo tisoč km² je nastavljenih le 2978 orožniških postaj, tako da pride za vsako postajo nad sto km². Zategadelj je varnost v Avstriji majhna, poboji, ropi, tatvine in požigi ter drugačni zločini pogosti. Zato hoče ministrstvo za deželno brambo število orožnikov tekom bodočih let podvojiti. Ker je sedanje oboroženje nedostatno ter so orožniki večkrat žrtva napadov, dobé mesto sedanjih klobukov čelade. Razen tega dobé pa tudi pse, ki bodo baje izborni pripomoček za iskanje zločincev in zajedno v varstvo orožnikov.

Milan in srbska vojska.

„Nov. Vremja“ poroča: Bivši srbski poslanik v Peterburgu, general Gruić je dejal nekemu uredniku „Nov. Vremja“: Dolžé me, da sem sokrivec atentata na kralja Milana. To dokazujejo z nekim pismom, katerega sem pisal svojemu prijatelju Vesniću v Belemgradu. Toda v tem pismu sem izjavil, da se preprirov stranke ne udeležujem, ker sem izgubil do njih že vsako zaupanje. Le na enem mestu sem pripomnil, da sedanja politika srbske vlade ne vstreza pravim potrebam Srbije. Jaz pojdem v Beligrad, toda bodočnosti se ne bojim. Kot patriot živo obžalujem Srbijo, toda svojo dolžnost bom storil povsem, četudi mi je morda usojeno, da postanem žrtva žalostnih dogodkov. List „Nov. Vremja“ je prinesel tudi članek, v katerem apelira na kralja Aleksandra, naj napravi konec groznomu vladanju, kajti evropske države, ki so interesirane na Balkanu, terorizma v Srbiji ne bodo trpele več. „Köln. Ztg.“ pa je prinesla dopis iz Belegagrada, ki dokazuje, da je jako nevarno za Srbijo, ker zapleta Milan v zaroto tudi ugledne častnike. Polkovnik Nikolić, katerega Milan osebno sumiči, je l. 1858 v družbi z Belimarkovičem pridobil vojsko za Obrenoviće. Polkovnik Mostić, katerega tudi sumičijo, pa je celo odločen nasprotnik radikalcev, na katere je l. 1892 dal streljati. Nezadovoljnost teh dveh častnikov nima z radikalci nobene zveze, nego je le posledica že več let v vojski vladajočega vretja. Milan ima skoro vse zaslužne srbske višje častnike še od Slivnice za nasprotnike. Takrat je stopilo več najodličnejših poveljnikov prostovoljno v pokoj, nekateri ga na ulici sploh več pozdravljali niso. Umrla generala Horvatović in Lešjanin ter poznejši regent Belimarković so urbi et orbi izjavili, da Milan ni vreden, da nosi vojaško suknjo. Poslej so stopili iz armade generali Savo Gruić, Bogičević, Franašanović, Pantelić Mišković, skratka vsi, ki so imeli v armadi kaj ugleda in upliva. Kar pa jih ni prostovoljno odstopilo, jih je pognal Milan ter jih

nadomestil s svojimi kreaturami. Zato vre med častniki.

Vaziljev.

Ker ruska vlada izvolitve generala Komarova predsednikom slovenskega blagovoritelnega društva v Peterburgu ni potrdila, si je izvolilo društvo novega predsednika, generalnega kontrolorja vojaškega računarstva, drž. svetnika Vaziljeva, prijatelja Aksakova in Komarova. Vaziljev je star šele 48 let. Leta 1874. je bil tajnik tega društva ter je bil vedno izvanredno delaven agitator. Potoval je po gubernijah ob Volgi ter imel ondi nešteto govorov ter je izdal več brošuric za narod, ki so se razširile v nešteti izvodih. Vaziljev je nabral leta 1878. večje svote za stradajoče Črnogorce, Bošnjake in Hercegovce. Bil je sourednik Komarovega lista „Slovenske vesti“, od leta 1890. pa je vodja lista „Blagovest“. Vaziljev pozna dobro razmere na Balkanu in razmere Slovanov na Ogrskem, v Galiciji in Bukovini. Slavno kulturno društvo je dobilo torej v novem predsedniku velesposobnega in delavnega moža.

Nova konferenca.

Z Armenci in Macedonci simpatizira vsak kulturni človek, ki pozna neznosna in neprestana preganjanja surovih in nekultiviranih Turkov. Sedaj se poroča, da kani sklicati ruski car novo mednarodno konferenco, ki se bode bavila z orientalskimi vprašanji, zlasti pa z armenskim in macedonskim vprašanjem. To poročilo je pač malovrjetno. Kongres, ki bi se moral pečati z razdelitvijo Turčije, bi mogel izzvati veliko nevarnost za evropski mir.

Uničenje sardinskih brigantov.

Vsi poznavalci žalostnosramotnih razmer na Sardiniji strmé. Kar cela stoletja ni bilo možno, to se je posrečilo vladi sedaj. Vlada je dobila najedenkrat dovelj energije in denarja, da zatre roparske tolpe. Pri Orgosolu v okraju Nuora se je vršil te dni hud boj z briganti. Banditje Pan, Lovico in Serra Sauna, „zadnji svojega rodu“, so se skrili v neprodiren gozd med Orgosolom in Olieno. Vlada je poslala samo na te tri roparje 93 karabinierjev, 40 infanteristov iz Oliene in 70 infanteristov iz Merujeja. Ubili so bili vsi trije, padlo pa je tudi dvoje vojakov. Preganjanje brigantov stane vlado mnogo tisočakov.

Revizija Dreyfusovega procesa.

Francoska vlada je že izdala instrukcije, kako se mora vršiti nova obravnava v zadevi Dreyfusa. Obravnava se bode bavila le z vprašanjem, ali je Dreyfus v bordereau navedene listine izročil tuji vladi. Revizionisti s tem niso zadovoljni, ker so želeli, da se afera pojasni vsestransko. Vlada pa se tega menda boji ter je snov obravnave čim najbolj omejila. — „Lanterne“ poroča, da so hoteli Dreyfusa na Vražjem otoku ustreliti. Dreyfusovi stražniki so imeli ukaz, da Dreyfusa ustrelje, ako bode kakorkoli skušal pobegniti. Da bi se sila težavne službe, ki je zahtevala več žrtev, stražniki iznebili so fingirali nekako rešitev Dreyfusa. Neko noč je prišel pod Dreyfusovo kočo čoln; stražniki so mislili, da bo prišel Dreyfus iz koče gledat, kaj je, takrat bi ga bili kot begunca ustrelili. Dreyfus pa ni prišel iz koče in se tako rešil. — Da bi ga duševno še bolj potlačili, so Dreyfusu sporočili, da je postala njegova soproga — mati. Dreyfus je bil tri mesece skoraj obupan. Stražniki so upali, da se bode sam usmrtil, toda Dreyfus tega ni storil. Sedaj se je izkazalo, da je bila vest nesramna laž.

Dopisi.

Z Dolenjskega, 19. julija. (Razpor v kmetijski družbi). Če je kako društvo na Kranjskem koristno, potem je to kmetijska družba. Slovenci smo kmetovalci. Industrije ni, in rokodelstvo tudi le komaj izhaja. Vse druge avstrijske dežele pešajo v kmetijstvu. To se vidi iz tega, da po njem število živine; slovenske dežele, posebno Kranjska, so ohranile svoje število živine. Še pomnožila se je. V zadnjih 30 letih se je tudi kvaliteta živine izboljšala. Par volov 400 gld. niso več redke prikazni. Prej je bil spodnji Štajer ob goratih krajih Savine semenj za lepo govejo živino, zdaj je to Ljubljana, Bučka itd. Konjereja se je na Gorenjskem povzdignila, na Dolenjskem pa vsaj toliko, da se proda vsako leto ve-

Dalje v prilogi.

dje število večjih konj po 200 gld. Svinje-
reja na Dolenjskem je v najlepšem razvoju.
Buše, majhni konji in dolgonožne svinje
so izginile. Travnike naš kmet tudi na
Dolenjskem z vso skrbjo neguje in vino-
grade zasaja brez vladne in druge pomoči.
Klobuk doli pred kmetijsko družbo kranj-
sko! Ni kmeta, ki bi ne vedel za to dru-
žbo in ni ga, ki ni dobil večkrat v življe-
nju od te družbe poduka in pomoči. Pa
ne samo to. Obrni se kolikokrat hočeš na
to družbo, hitro ti bo vstregla z naukom,
ali pošiljativjo tistega, kar si želel. In list,
ki ga ta družba izdaja, je najboljša učili-
lišče ljudem, ki kmetijskih šol nimajo, ali
si v njih nauka dobiti ne morejo. To dru-
žbo so naši najboljši ekonomski varovali
kakor lastne oči. Vedeli so, da če kje,
delajo tukaj koristno za narod; v pouku
kmeta, v njegovem napredku kot kmeto-
valec vedeli so vsi, kojim je še kaj na tem,
da si naše ljudstvo obvaruje domača tla,
najboljšo stražo tudi proti potujčenju. Na
teh tleh tudi naš „Nemec“ ni iskal dlake
v jajcu in kranjska hranilnica šteje mej
prve podpornike družbe. To društvo v
strankarske boje vmešavati, doslej tudi
najstrastnejšemu strankarju ni na um prišlo
in če bi bilo, bal bi se, da ga zaduše kletve
vseh poštenih ljudi. Ali tudi to društvo
odslej naprej ne sme v miru delovati,
mrtva roka sega iz farovžev tudi vanj. Pa
še kako smešno ta farovž tukaj nastopa.
Na čelo razdiralcev tega društva postavi
naš farovž advokata dr. Šusteršiča, ki še
sirkar od prosa ne razloči, uradniškega
sina, kateri kot advokat mora v pisarni kmeta
ki hoče kako škodo utožiti, vpraševati na
vse strani, predno toliko pojmi, kar na
kmetiji vsak čleten otrok ve. Ali ni sme-
šno, če se tak človek zadržuje v naši kme-
tijiško družbo? Pa kranjski kmetje, ali ni
za nas skrajno poniževalno, da se sploh
taki ljudje, kakor je ta „kmet“ — dr. Šu-
steršič, upajo vtikati v najvažnejše vpra-
šanje naše družbe, odločati, kdo naj vodi
in oskrbuje to družbo, pa še arogantno,
kakor bi bil vso kmetijsko vedo z veliko
žlico povžil. „Kmetijska družba sem ali
tje, mi farovski hočemo njeno vodstvo
sami v rokah imeti, mi hočemo razdajati
dobrote, ki jih ista zamore deliti, mi torej
hočemo podpore deliti, mi hočemo uradniš-
tvo nastavljal, mi hočemo skratka to
važno društvo v svojih rokah imeti.“ —
To je najnovejše stremiljenje naših farovških!
Dobro! Nič nimamo proti temu, ako nam
dokažete, da imate farovski večje sposob-
nosti za vodstvo tega društva, kakor po-
sveetni kmetje. Vsak župnik ima kmetijo
oskrbljevati. Prostega časa ima naš župnik
dosti, saj mu lazaristi in jezuitje preskrb-
ljajo pridigovanje, kaplanje pa obhajanje.
Reklo bi se, da tak mož vendar ne bo ves
dan v kuhinji sedel, in da bo — da bi se
v farovžih govorile kake znanosti ali ume-
nosti, temu ni videti ni sledu — vsaj
kmetiji posvetil malo več časa in skrbi.
Kaj še! Dolinarji so vražje redki. Na Slo-
venskem je bilo še pred 30 leti mej žup-
ni ki najti dobrih kmetovalcev; imeli smo
dobre čebelarje, sadjarje, bilo jim je tudi
na tem, da imajo tudi sami boljšo in lepo
govejo živino in konje, ki so jih sami iz-
redili. Danes jih ni več. Naštetemo lahko
dosti župnikov, ki dosti svoje kmetije v
najem dajo, skoro povsod drugod pa vi-
dimo, da je kuharica ali hlapec glavni
ekonom farovške kmetije. Prej so naši žup-
niki tudi na leci kaj o pametnem kme-
tijstvu učili, prej so s torbo in s cepiči
hodili po kmetijah, ter cepili sadje in učili
fante tega opravila; prej so bili oni pred
vsem za to vneti, da pošljejo svojo živino
in svoje pridelke na razstavo. Zdaj? Če se
kako premirane živine na nedeljo določi,
tega vzornega kmetovalca iz golega klju-
bovanja gotovo ne bo zraven, češ, kmet
naj zgubi delavski dan; razpostaviti pa
nema kaj družega, kakor samega sebe, seve
dobro rejenega. Kdaj ga vidite župnika v
nedeljo popoldne z drugimi kmetovalci
med poljem, razgovarjaje se o kmetijstvu?
„Kmetija mi ven nese“, pravi in nič se ne
briga zanjo. „Posli so predragi in delavcev
ni dobiti za male krajcarje ali samo za
košto!“ Kdaj pa kak župnik kaj spiše o
kmetijstvu za naš strokovni list? Od kod
bo tudi jemal! S kuharico se pogovarja o
dobrih receptih za jedila, za kmetijstvo pa
se ne briga. Prej se je v vsakem našem
farovžu našel kak dober večji nemški kme-
tijski list; zdaj najdete sicer še tu in tam

„Kmetovalca“ kranjske družbe, a nerazre-
zanega kje v prahu.

O kapelanfih sploh ni govoriti. Dasi po
večjem kmetijski sinovi, ne razumejo ničes-
sar kmetijstva. Župniki jih ne navajajo v
to stroko, sami pa ne pridejo vanj; imajo
sicer čez glavo z agitacijo, z ujedanjem
svojega bližnjega in nekateri s častikrajo
preveč opraviti. — Le to jim da upanje,
da pridejo naprej na dobre fare, le-to se
pri nas v zdajšnjem času pohvali. Ti ljudje
in advokate, ki kmeta poznajo le iz eks-
pensarov, katere mu pišejo, hočejo to važno
družbo, vladati. In vendar, bi jo morali
voditi najboljši teoretiki in praktiki kme-
tijstva! To je pa vendar že preveč neum-
nosti! Nazadnje bodo ti čudaki še zahtevali,
da bodo oni sedli na sodnijske sedeže ter
dr. Šusteršičeve in kaplanske pravde raz-
sojali in določevali ekspenze farovških ad-
vokatov! — V gimnazije že silijo ter ho-
čejo posvetne profesorje pregnati; na čelu
jim je škof dr. Jeglič s svojimi konvikti.
Že ne bo več kake družbe, kakega raz-
merja, v katero bi se ta farovška pred-
znost in neumnost ne utikala. Zdaj pa naj
še kdo dvomi o tem, ako ta farovška toča
na Slovenskem tudi pod streho ne bije.

Če farovski pri volitvi osrednjega od-
bora zmagajo, zanesejo, dasi jim nihče ne
krati prostora v vodstvu podružnic kmet.
družbe, gotovo tudi prepri v te podružnice.

Prepir je njihov element, brez tega
ne morejo ti naši oznanjevalci krščanske
ljubezni in miru živeti. Skoraj bodo izgu-
bili rdečo barvo v licih in bodo jeze in
sovraštva zeleni kakor kuščarji. Vodstvo
kmet. družbe je v pretečenih letih letih v
podružnicah vzbudilo precejšnje zanimanje
za kmetijstvo. Lep mir, kakor se samo ob
sebi razume je vladal v njih. Po njem bo,
že se utikava ta nesrečna farovška roka s
prepirom vanje! Odslej naprej naš farovski
človek ne bo mislil pri posvetovanju teh
podružnic na kmetijo, ampak s polnim
žolčem bo prišel in gledal in videl le libe-
ralni krompir, liberalno trto, in se bo po-
ganjal mej nič hudega sluteče slov. kme-
tovalce, katerim je krompir, krompir, naj ga
potem liberalna, farovška ali poganska
zemlja rodi. Tako bomo tudi krompir, zelje,
repa ločili po liberalstvu in klerikalstvu. —
Kmetijska družba pa si naj, ko se to zgodi,
da napraviti grb, kaščo, razdivjanega kat.
duhovnika.

Otvoritev ljubljansko- vrhniške železnice.

Sijajnim načinom otvorila se je včeraj
lokalna železnica ljubljansko-vrhniška, ki
pomenja za dolgo pozabljeni prijazen trg
vrhniški novo dobo razvoja in napredka.
Umevno je torej, da je ravno Vrhnikar s
posebnim veseljem pozdravila ta dan ter
uprav z navdušenjem sprejela okrašeni
prvi vlak, ki je pripeljal obilico odličnih
gostov.

Težnje, da se Vrhniki in njeni okolici
z razmerno lepo razvito industrijo zagotovi
železnična zveza, segajo precej daleč nazaj,
a še le leta 1897. podelilo se je deželniemu
poslancu Ivanu Hribarju, županu mesta
ljublanskega, v družbi z deželnim poslan-
cem Gabrijelom Jelovškom, županom vrh-
niškim, in z Ivanom Grudnom, c. kr. vpo-
kojenim davkarjem dopustilo za gradnjo in
obrat lokomotivne železnice iz Ljubljane
na Vrhniko.

Da se pridobe za gradnjo železnice
potrebna denarna sredstva, ustanovila se je
delniška družba, kateri je kot predsednik
upravnega sveta na čelu baron Schwegel,
kot podpredsednik pa župan ljubljanski Iv.
Hribar. Interesenti prispevali so k gradbe-
nim stroškom s 50.000 gld. in sicer deželni
zastop kranjski 20.000 gld., kranjska hra-
nilnica 17.000 gld., ostali interesenti pa
13.000 gld. Država dodelila je za to želez-
nico poročilo letnega čistega donosa, ena-
kega štiri odstotnemu obrestovanju in raz-
dolžbeni kvoti prednostnega zajma v nomi-
nalnem znesku 400.000 gld., katerega bo
odplačati v 76 letih, tako namreč, da bo,
ako bi letni čisti donos ne dosegel zneska,
za katerega velja poročilo, dopolnila pri-
manjkljaj državna uprava.

Gradnjo železnice prevzela je domača
tvrdka Knez & Supančič, ki je z delom
16. avgusta lanskega leta pričela ter vsa
dela dobro in solidno izvršila, kakor je to
potrdila tehnično-policijska preiskunja nove

železnice, ki se je ob navzočnosti organov
železniškega ministrstva in generalne in-
špekcije vršila dne 21. t. m. Gradnjo je
nadzoroval c. kr. višji inženjer A. Kolesch.
Železnica je enotirna ter je določena hi-
trost 25 kilometrov za vsako uro. Prva
postaja je na Brezovici, kjer se nahaja lepo
jednonadstropno postajno poslopje s po-
krito verando, tovarno skladišče itd.; potem
sledi Log, Drenov Grič in kot zadnja po-
staja Vrhnikar. Vse postaje so prirejene za
osebni in tovarni promet. Cela proga od
južnega kolodvora ljubljanskega do Vrhni-
ke je 19,3 kilometre dolga; vožnja traja 51
minut.

Kakor že omenjeno, vršila se je otvo-
ritev nove železnice sijajnim načinom. Že
pred deveto uro zbrali so se na južnem
kolodvoru povabljeni gostje, med drugimi
namestnik železniškega ministrstva dvorni
svetnik Wurmb, deželni predsednik baron
Hein, deželni glavar pl. Detela, pred-
sednik in podpredsednik upravnega sveta
nove železnice baron Schwegel in župan
Hribar, podpredsednik državnega zbora
dr. Ferjančič, predsednik kranjske hra-
nilnice Luckmann, mnogi višji uradniki
državne in južne železnice itd. Otvoritveni
vlak imel je le vozove prvega razreda. Na
peronu koncertovala je godba 27. pešpolka.
Ob burnih živio-klicih mnogobrojnega ob-
činstva jel se je točno ob devetih pomikati
vlak iz kolodvora južne železnice. Ob vseh
železniških prehodih zbralo se je bilo
mnogo občinstva, ki je hotelo videti s cve-
ticami in rastlinjem okusno okrašeni sla-
vostni vlak.

Na Brezovici, kjer se je vlak ustavil
za deset minut, bila je postaja z rastlinjem
in zastavami lepo okrašena, visoki mlaji
in pokanje topičev pa je naznanjalo, da
ljudstvo, ki se je jako mnogobrojno zbralo
na postaji in v njeni bližini, radostno po-
zdravlja dan otvoritve nove železnice. Na
čelu občinskega odbora in požarne brambe
pozdravil je župan Kušar deželnega pred-
sednika ter se v imenu prebivalstva za-
hvalil za zgradbo železnice, ki bo gotovo
izdatno pospeševala gospodarstveni napredek
tega dela naše kronovine. Isto tako navdu-
šen je bil sprejem v Logu in na Drenovem
Griču, kjer je vrhniški župan Jelovšek
pozdravil namestnika železniškega ministra
dvornega svetnika Wurmba. Priscrčen in
krasen je bil sprejem na Vrhniku. Na tisoče
ljudstva pričakovalo je vlak ter dospele
goste pozdravilo z gromovitimi živio-klici.
Na čelu posebne deputacije pozdravil je
poslanec Lenarčič dvornega svetnika
Wurmba v imenu prebivalstva tega okraja,
ki ve ceniti pomen nove železnice, ključ
vsem došlim gostom priscrčno: dobro došli.
Zahvaljujoč se za pozdrav izrazil je dvorni
svetnik Wurmb v ministrovem imenu
željo, naj bi se v obli meri izpolnile nade,
katere goji prebivalstvo glede nove želez-
nice.

V pripravljenih kočijah peljali so se
gostje s kolodvora skozi prijazen trg vrh-
niški, ki je bil povodom otvoritve nove
železnice z mlaji in zastavami okrašen,
čez Vrd do Močilnika, kjer je poleg izviru
Ljubljance pri romantični puščavi sv. An-
tona pivovarnar Fröhlich priredil gostom
izboren zajutrek. Tako odlične družbe
sv. Anton menda še ni videl zbrane okolo
sebe. Kmalu razvila se je ob koncertovanju
vojaške godbe jako animirana zabava, venec
dražestnih dam, na čelu jim gospe Fröh-
lichova, Golobova in Maroltova ter gospo-
dične Bučarjeva, Erzenova, Fröhlichova, Kot-
nikova, Koželjeva in Tršarjeva, pa je na
najljudbeznjivejši način skrbel za telesno
okrepčevanje gostov. Fotograf Landau in
razni amateur-fotografi skušali so s svojimi
aparati ovekovečiti interesantno vrvenje in
življenje, ki se je bilo včeraj razvilo v divni
puščavi.

Ob eni popoldne bil je v dvorani
„Katoliškega doma“ na Vrhniku banket, ka-
tereja je povodom slavnostne otvoritve
priredil upravni svet ljubljansko-vrhniške
železnice. Banketa, katerega je aranžiral ho-
teljé Mallner z Bleda, udeležilo se je okolo
60 oseb, med drugimi zastopnik železni-
škega ministra, dvorni svetnik Wurmb, de-
želni predsednik baron Hein, deželni glavar
pl. Detela in deželni odborniki cesarski
svetnik Murnik, Povše in Schaffner, baron
Schwegel, župan Hribar, dr. Ferjančič, J.
Luckmann, dekan Gantar, Jelovšek, Le-
narčič, razni višji uradniki in zastopniki
ljubljanekih in vnanjih listov.

Vrsto oficialnih napitnic otvoril je
predsednik upravnega sveta, baron Schwe-
gel, ki je, pozdravivši zbrane goste, iz-
razil upanje, da bode nova železnica izpol-
nila v polni meri nade, katere goji prebi-
valstvo, ter pospešila gospodarstveni raz-
voj starega Navporta in njega okolice. V
slovenskem jeziku spominjal se je potem
govornik presvitlega cesarja ter povabil
navzoče, da se z njim zedinijo v klicu: Bog
živi in ohrani našega vladarja Franca Jo-
žefa I. Zbrani gostje odzvali so se navdu-
šeno temu klicu, vojaška godba pa je in-
tonirala cesarsko himno.

Drugo napitnico izpregovoril je župan
Hribar. Skoraj vsa vprašanja — rekel je
— ki so v zvezi z narodno-gospodarskim
napredkom naše države, vrsté se okolo
železničnih zvez. In po vsej pravici: saj
mora dandanes država, ki se v konku-
renčnem boju ne more posluževati najpri-
pravnejših občil, zaostati za svojimi sotek-
movalkami. Neizmerne važnosti je torej,
da se pri popolnjenju železnične mreže
gleda vedno na skupno državno korist, in
to tudi tedaj, kadar se hoče pomagati po-
sameznim krajem in okrožjem. Ni tedaj vse
jedno, v čigave roke je položena uprava
našega železništva, kajti za to upravo je
treba celega moža. In tak mož je na čelu
železniškega ministrstva, mož, ki s krepko
roko in ženialno spretnostjo daje novo
smer železniškemu razvoju v naši državi.
Prebivalstvo naše kronovine spremlja z
velikim zanimanjem delovanje našega že-
lezniškega ministra in zlasti razvoj vpra-
šanja druge železniške zveze s Trstom.
Govornik povdarja važnost podaljšanja
vrhniške železnice, ki bi potem solnčno
Vipavo vezala z deželnim stolnim mestom.
Izražajoč nado, da bode minister Wittek z
znano eneržijo pospeševal uresničenje te
ideje, napil je govornik gospodu železni-
škemu ministru.

Župan vrhniški G. Jelovšek napil
je deželniemu predsedniku baronu Heinu, ki
je z vplivno svojo besedo mnogo pripomogel,
da se je uresničilo naše upanje glede vrh-
niške železnice.

Zahvaljujoč se za napitnico, rekel je
deželni predsednik baron Hein, da je naša
dežela uboga, da ima na razpolago le malo
železničnih zvez, in da je treba v tem oziru
še mnogo storiti. Vsak kilometer nove že-
leznice smo pripravljeni pozdraviti z ono
radostjo, ki se je danes ponavljala ob otvo-
ritvi vrhniške železnice (burni živio-klici).
Mi vsi gojimo trdno upanje, da dobimo
novo železniško zvezo s Trstom, ki bode
ugajala vpravičenim nadam, ki jih goji pre-
bivalstvo naše kronovine. Kot častni me-
ščan vrhniški napil je gospod deželni pred-
sednik lepo se razvijajoči Vrhniki in nje-
nemu županu.

Dvorni svetnik Wurmb zahvalil se
je za napitnico, ki je veljala železniškemu
ministrstvu, obžaljujoč, da se minister ni
osebno mogel udeležiti današnje slavnosti.
Vrhniška železnica je „ein Sonntagskind“
in ker se minister zanima za razvoj že-
leznice v tej deželi, je upati, da se bodo
danes tukaj izražene želje v resnici izpol-
nile. Gospod dvorni svetnik napil je gospo-
darskemu razvoju dežele kranjske.

Poslanec Lenarčič napil je vsem
faktorjem, ki so pripomogli pri zgradbi te
železnice, deželni glavar pl. Detela sreči
in blagostanju Vrhniške, dočim je gospod
Luckmann izjavil, da bode kranjska hra-
nilnica vedno rada podpirala gospodarstvene
težnje, tičoč se naše dežele. Končno je
pivovarnar Fröhlich napil graditelju vrh-
niške železnice g. Filipu Supančiču, češ, da
je nečuvno, da je vendar jedenkrat Kra-
njec zidal kranjsko železnico. Naj bi le
čvrsto nadaljeval zgradbo novih železnic
v kranjski deželi. Napitnica našla je gromovito
priznanje.

Ker je odbila že peta ura, opozoril je
gospod baron Schwegel, da se promet
na novi železnici ne sme pričeti z zamu-
dami. Završivši banket, odpeljali so se gostje
zopet na kolodvor ter se s slavnostnim vla-
kom vrnili v Ljubljano.

Končno še omenimo, da je predsedstvu
upravnega odseka došlo mnogo brzogaj

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. julija.

— **Osebnosti.** Premišljeni so sodni pristavi gg. Avgust Kette iz Kočevja v Ribnico, Alojzij Seliškar iz Trebnjega v Kranj, dr. Fran Mohorič iz Idrije v Gornjigrad, Matija Mrača iz Kozjega v Šmarje in dr. Henrik Neuberger iz Šoštanja v Ormož. Sodnim pristavom so imenovani avskultantje gg. Friderik Nerat za Litijo, Josip Zupančič za Idrijo, dr. Herman Watzulik za Šoštanj, dr. Teodor vitez Neupauer za Velikovec in dr. Fran Peitler za Kozje. — Suplent na novomeški gimnaziji g. Fran Vadnjal je imenovan profesorjem istotam.

— **Konfiskacija.** Sobotno številko našega lista nam je zaplenilo c. kr. državno pravdnštvo. List je bil konfiskovan razmeroma pozno, iz česar sklepamo, da se je c. kr. drž. pravdn. šel po daljšem uganjanju odločilo zapleniti. Konfiskovanih je bilo pet odstavkov našega članka „Oklic srbskih radikalcev“. V prvih dveh smo zabeležili, kar je poročalo „Novo Vremje“ o postopanju avstrijskega poslanika v Belemgradu, in smo konstatovali, kako pišejo avstrijski oficijozni listi. To isto, kar smo mi navedli iz lista „N. Vremja“, to so še z ostrejšimi besedami navedli praški „Narodni Listy“ v št. 200 z dne 21. t. m., a dasi veljajo za Prago tisti zakoni, kakor za Ljubljano, niso bili „Nar. Listy“ konfiskovani! V zadnjih treh konfiskovanih odstavkih so bila navedena nekatera historična fakta o razmerju med Avstrijo in Milanom, fakta, katera so bila zadnje dni navedena v najrazličnejših listih, tudi v cislitvanskih, tako v „Narodnih Listy“ in v tržaškem „Piccolo“. Tam niso bila zaplenjena, pač pa pri nas. Končno je bilo rečeno, da obsojamo sedanjo avstrijsko politiko, ako je v soglasju s pisavo oficijoznih listov. Pisali smo jako previdno do čim je, govoreč o ravno tem predmetu dunajska „Arbeiter-Zeitung“ rabila najstrastnejše izraze, a konfiskovana ni bila. In včerajšnji „Narodni Listy“ prijavljajo iz „Journal des Débats“ iz „Münchener Allg. Zeit.“ in iz ruskih „Novosti“ posnetke, v katerih se avstrijska politika vse drugače obsoja, kakor smo to mi storili, in vendar niso bili „Nar. Listy“ konfiskovani, da dodali so tem posnetkom tako krepke dostave, da bi nikdar ne bili mislili, da je možno tako pisati v Cislitvanski. Nečemo izvršene konfiskacije kritikovati, ali iz navedenih okoliščin naj sklepa očinstvo, kako težko je pri nas pisati časnike.

— **Župan Hribar** nastopil je v soboto daljši dopust.

— **Promocija.** V soboto je bil na dunajskem vseučilišču promoviran g. Fran Pavletič, odvetniški koncipijent v Trstu, doktorjem prava. Čestitamo!

— **Liberalizem v propadanju.** Na naš dotični članek je „Edinost“ na kratko odgovorila. Rekla je, da je v svojem članku govorila o talmi liberalizmu, katerega je židovstvo vzelo v zakup, da z njim kali življenje narodov in more v motni vodi lažje ribariti svojo korist, o psevdoliberalizmu, ki je karikatura svobode, ki je vol, vprežen v voz kapitalizma, ki je prostitutka pravega liberalizma, ki pod krinko svobode kuje narode v gospodarsko in dušno suženjstvo in ki ima tudi na Dunaju svoje neznansko taborišče na škodo in nesrečo narodov avstrijskih. Dovoljujemo si „Edinost“ opozoriti, da je to morda mislila, ko je priobčila svoj zadevni članek, da pa tega ni povedala. Prvič je le v obče povsem splošno govorila o liberalizmu in sicer tako zaničljivo, kakor pač ne pristojna listu, ki je bil nekoč sam svobodomiseln ter je šele pred nekaj leti prišel do „konservativnega“ prepričanja. Ako meni „Edinost“, da se kako čutimo zadeti po njenem komentarju liberalizma, se jako moti. Naša stranka je moderna, svobodomiselnna stranka in ravno tistih grehov, katere je „Edinost“ psevdoliberalizmu očitala, ne more nam nihče dokazati. Pač pa se dajo dokazati „konservativni“ stranki na Slovenskem! — V to našo razpravo z „Edinostjo“ je posegel tudi „Slovenec“. Njemu ne bomo odgovarjali. Dokazali smo šele nedavno tega z neovrznimi fakti, da je bila „Slovenčeva“ stranka zvezana z nemškimi liberalci, da je tej zvezi na ljubav storila očitna narodna izdajstva, da jim je takorekoč slovenstvo na drobno prodajala, in da

je tudi pri zadnjih občinskih volitvah ponujala onim istim Nemcem kompromis, ki pa je bil odklonjen. Ako torej „Slovenec“ govori o nemoralnosti kompromisov med raznimi političnimi strankami, je to tako, kakor če pravi lisica, da je grozdje kislo.

— **Po občnem zboru „Sloga“.** Tudi občni zbor tega društva, ki velja za politično središče goriških Slovencev, ni prinesel pričakovane pojasnila glede nastalega razpora, in vendar bi bilo tako vsestransko pojasnilo nujno potrebno. Udeležba pri občnem zboru je bila ogromna. Predsednik dr. Gregorčič je izjavil, da je na dnevnem redu le volitev odbora in drugega nič. Župan Zega, učitelj Vrtovec in dr. Triller so proti temu ugovarjali, češ, da niso prišli v tako velikem številu le volit, ampak da izvedo kaj več in so zahtevali, naj se da dr. Tumi priliko, da se zagovarja. Tej želji se ni ugodilo in vršila se je volitev. Predsednik ni v komisijo poklical nobenega pristaša dr. Tume, kar so ti zamerili. Volitev je bila v 10 minutah končana. Oddanih je bilo za dr. Gregorčičevo stranko 286 glasovnic, za nasprotno kandidate pa le 6 ali 7. Kakor priznava „Prim. List“, se stranka dr. Tume volitev ni vdeležila.

— **Tržaški namestnik v Komnu.** „Edinost“ se poroča, da je bil tržaški namestnik grof Goëss dne 19. t. m. v Komnu. Po običajnem pozdravu je namestnik odšel v občinsko pisarnico, kjer so se vršili sprejemi. Najprej je bilo sprejeto komensko občinsko starešinstvo, potem župani komenskega okraja, cestni odbor, duhovniki in učitelji. Namestnik je govoril nemški, a onim, ki ne umejo tega jezika, je tolmačil gosp. okrajni glavar. Županu komenskega okraja je povdarjal, da letos ne more vlada oddati posamičnim občinam nikakih podpor za ceste, vodnjake, razne stavbe itd., ker dež. zborna zboruje, kajti od tega so odvisne te podpore. Priporočal je županom, naj vplivajo na to, da slovenski poslanci pojdejo v deželni zbor, da bo isti sklepčen, in da bo deželnemu zboru in odboru možno delovati; kajti v nasprotnem slučaju trpi vsa Goriška. Ko mu je g. župan komenski, Jos. Kovačič omenil, da „Lahi ne dajo nič za nas“, je g. namestnik odvrnil, da so Lahi hoteli dati toliko tisoč goldinarjev za šolski fond itd., pa vzlic temu niso slovenski poslanci hoteli vstopiti v deželni zbor. Na prigovor, da je to premalo, je dejal g. namestnik, da je treba malo po malem radovoljno (čudno, da njega ekselencija ni rekel: hvaležno!) vsprejemati in polagoma bi se dopolnilo marsikaj. — Nasvetoval je, naj vsakako naši poslanci vstopijo v dež. zbor in v to namero naj delujejo župani!

— **Odstavljena svetnika.** „Naša Sloga“ poroča, da bi slovanski škofje prav lahko izposlovali, da bi Slovani slej kakor prej praznovali praznik sv. Cirila in Metoda dne 5. julija, dasi je rimska kurija ta dva svetnika degradirala za svetnika nižje vrste. Treba bi bilo le to, da bi se slovansko duhovništvo obrnilo s skupno prošnjo v Rim. Bomo videli, če se to zgodi.

— **Prvi redni občni zbor „Slovenskega umetniškega društva“** se je vršil včeraj zjutraj v mali dvorani „Narodnega doma“ ob precejšnji udeležbi društvenikov. Podpredsednik, ces. svet. prof. Franke, odpravi zborovanje ter prebere pismo, s katerim naznanja dosedanjemu predsedniku, ravnatelju Šubicu, svoj odstop. G. Govékar pravi, da so razlogi, s katerimi utemeljuje g. Šubic svoj odstop, tehtni in velevažni ter predlaga: I. Redni občni zbor „Slovenskega umetniškega društva“ v Ljubljani izreka odstopivšemu predsedniku, g. ravnatelju Iv. Šubicu, za dosedanje njegovo požrtvovalno delovanje svojo gorko zahvalo. Predlog je sprejel občni zbor soglasno. Druga točka dnevnega reda je bila volitev odbora. Na predlog gosp. Aškercja je bil izvoljen predsednikom g. ces. svet. prof. Iv. Franke, na predlog g. Alojzija Šubica je bil izvoljen podpredsednikom g. stavb. svetnik Iv. Duffe, na predlog g. Govékarja pa je bil izvoljen tajnikom g. učitelj Engelbert Gangl, blagajnikom g. prof. Fr. Gerbič, arhivarjem g. akad. slikar profesor Alojzij Šubic, odbornikom g. Vatroslav Holz, namestnikom g. akad. slikar Rihard Jakopič in g. akad. kipar Ivan Zajec, preglednikom pa g. arhivar A. Aškerc in g. režiser Rudolf Inemann. — K tretji točki

dnevnega reda se je oglašil g. predsednik Franke ter je predlagal, da se da odboru glede § 27. lit. c društvenih pravil polnomočje. Predlog je bil sprejet, ko je še obveljal nasvet g. Resmana, da se skliče v primernem času izredni občni zbor, kateremu naj predloži odbor proračun. Gosp. Resmana je podpiral g. prof. Gerbič, a važnost in potrebo izrednega občnega zbora je dokazoval z ozirom na razstavo, ki jo meni društvo prirediti prihodnje leto, tudi g. Al. Šubic, ki je nadalje predlagal, da naj priredi umetniško društvo jeseni Puškinov večer, kateri predlog je bil po priporočilu g. Resmana sprejet. Gosp. Aškerc je predlagal, da bi se uvedla tudi pri društvenih večerih predavanja, ki se naj bi pozneje prirejela v večjem obsegu, sploh za vse občinstvo. Po živahnem razgovoru, v katerega so posegli gospodje: Govékar, Franke, Šega, Holz, Resman, Al. Šubic, Duffe, Mislinemann, je obveljal predlog g. Aškercja. Z javnimi predavanji se prične takoj letos jeseni ter sta obljubila predavati g. ces. svet. Franke in g. inženir Šega. — Takisto živahen je bil razgovor o § 3. lit. c, ki ga je povzročil akad. slikar g. Jos. Germ, kateri je izrekel željo, da bi se združili s Čehi, ki imajo že lepo razvito umetniško društveno življenje, da bi mogli gojiti produktivno slovansko umetnost. Debatovali so o tem g. Šubic, ki je dejal, da so poslali Čehi za društveni arhiv že razne knjige in gg. Duffe, Resman, Franke, Šega in Aškerc, ki je dejal, da se izreci občni zbor tudi za bližanje s Hrvti, kar je seveda obveljalo. G. Holz je predlagal, da bi odbor poskrbel društvo primerno sobo ter naprosil odbor „Narodnega doma“, da mu prepusti kak prostor. Predlog je bil sprejet. Gosp. predsednik Franke je potem zahvalil zborovalce za obilo udeležbo, je priporočal agitacijo ter slovenskim umetnikom tržno umetnost in je zaključil občni zbor.

— **Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola** je sklenila dne 15. t. m. slovesno svoje tretje šolsko leto, in sicer z jako povoljnimi uspehi. Po skupni javni službi božji je razdelil ravnatelj gojenkam izpričevala in s primernim nagovorom odpustil tretjeletnice z zavoda. V lepih besedah se je v imenu svojih koleginj gdčna. Silva Derčeva poslovila od zavoda ter zahvalila ravnatelja in učitelstvo za skrbno vodstvo in izobrazbo, zagotavljajoč, da se bodo vse tovarišice tega svojega izobraževališča kot prve njega gojenke vedno s hvaležnostjo in ponosom spominjale. — Zavod je štel 67 gojenk v treh letnikih, in sicer deloma iz Ljubljane, deloma sploh iz Kranjske in drugih slovenskih pokrajin. — Med njimi jih je 13 uživalo Jos. Gorupove ustanove. — Obvezni učni predmeti so bili: veronauk, slovenski jezik in slovstvo, nemški jezik in slovstvo, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodoznanje, risanje, vzgojeslovje (v II. in III. letniku), gospodinjstvo (v III. letniku), ženska ročna dela —; prostovoljni pa: laščina (v dveh tečajih), petje, lepomiselnost, telovadba, stenografija. — Poučevalo je vse te predmete poleg treh učiteljev 12 (večinoma srednješolskih) učiteljev in jeden zdravnik. — Zavod je že dokaj dobro oskrbljen z raznimi učnimi zbirkami in precejšnjo knjižnico slovenskih, hrvatskih, nemških in tudi francoskih knjig. Med darovatelji preteklega šolskega leta se morajo omeniti zlasti slavni češki potovalec dr. Emil Holub, ki je poslal šoli lepo število dragocenih prirodnih, nadalje g. Ferd. Schulz, gdčna. voditeljica E. Gusli dr. — Ob vseh dinastično-patriotičnih praznikih se je udeleževal zavod skupne službe božje; tako se je tudi začelo šolsko leto in končalo vsako polletje s skupno sv. mašo. Trikrat so imele gojenke skupno sv. izpoved in sv. obhajilo. — Vpisovanje gojenk za prihodnje šolsko leto bo dne 15., 16. in 17. septembra vsak dan od 10.—12. dopoldne v ravnateljstvu pisarni, Gospodske ulice št. 8. — Med počitnicami pa daje vsa natančnejša pojasnila le pismeno ravnatelj zavoda, g. dr. Lovro Požar.

— **Desetletnica „Bralnega društva“** v Trzinu se je praznovala včeraj ob obili udeležbi raznih narodnih društev iz vseh krajev in neizmerne množice narodov v najlepšem redu. Ves dan ni bilo niti najmanjše neprilike ali nerednosti. Pokazalo se je sijajno, da tudi v nekdanji slovenstvu tako zloglasnem Trzinu prodira vedno bolj

in bolj narodna zavest, da se meščanski prebivalci, kakor tudi nepokvarjeni prosti narod in delavski stan začenejo zavedati čimdalje bolj. Le temu je prepisati, da je po desetletnem, težavnem in mnogo nasprotstev polnem delovanju skromno bralno društvo moglo praznovati slavnost desetletnice in blagoslovjenja društvene zastave tako krasno, kakor je bilo včeraj. Z zadovoljenjem moramo konstatirati, da meščani, kar jih je še nasprotnega nemškega duha, niso dali niti najmanjšega povoda kakim nerednostim, katera bi bila kalila lepi red in harmonijo, ki je vladala med vsemi udeležniki, kateri so čutili, da so na domačih slovenskih tleh: svoji mej svojimi. Obširneje poročilo te pomembne in lepe slavnosti prijavimo jutri.

— **Češki visokošolci v Ljubljani.** Odbor akad. ferialnega društva „Sava“ se obrača še jedenkrat do slavnega občinstva s prošnjo, da ga blagovoli podpirati pri sprejemu čeških visokošolcev. 100 visokošolcev pod pokroviteljstvom g. prof. Vladimira Hraskega se je že oglasilo, da se udeležijo Trzkega. Dopise sprejema odbor društva „Sava“ z naslovom Janko Krsnik v Ljubljani Kolizej vr. 24.

— **Zrelostne skušnje ljubljanske višje gimnazije** za katere se je oglasilo 71 kandidatov, so bile končane v petek. Osem kandidatov je prebilo maturo z odliko, 12 jih bode delalo ponavljalni izpit, osem jih je bilo reprobiranih za jedno leto, trije bodo radi boleznim delali skušnjo meseca septembra, vsi ostali pa so skušnjo prebili z dobrim uspehom.

— **O slovenskem književnem jeziku.** 29. štev. „Vienca“ je prinesla veleznimivo razpravo iz peresa g. I. Milčetiča, v katerem se bavi z Levčevim „Pravopisom“, Peruškovo in Ilešičevo brošuro. Slovenske jezikoslovce opozarjamo na to razpravo.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Starem trgu pri Ložu** naznanja bratskim društvom, da bode dne 30. t. m. praznovalo svojo desetletnico ter prosi slavna društva, da blagovolé nameravane svoje veselice ali drugo tako vrediti, da ne kolidirajo s to veselico. Prosi nadalje tudi, da se slavna bratska društva odločijo v kolikor mogoče velikem številu udeležiti se nameravane slavnosti, ker je čisti donos iste namenjen za napravo društvenega orodja. Program slavnosti bode obširen in zelo zanimiv. — Cenjena uredništva slovenskih listov se naprosijo, da to naznanilo ponatisnejo.

— **Katoliško izobraževalno društvo v Mengšu.** Piše se nam: Naši mengiški klerikalci so že marsikako pametno uganili. Zdaj so si ustanovili katoliško izobraževalno društvo. Mi bi bili tega društva prav veseli, saj vemo, kako krvavo so naši klerikalci izobrazbe potrebni, ali kaže se žalibog, da ima to društvo samo namen, ljudstvo še bolj posuroveti, kakor je postalo v zadnjih letih po vplivu klerikalnih kolovodij. Predsednik tega izobraževalnega društva je častiti gospod župnik, oni isti gospod, ki je nedavno tega v cerkvi pred Najsvetejšim napravil velik škandal. Vest o tistem škandalu je romala po vseh listih. Če bi bil lajk napravil kaj takega, kakor je takrat župnik, prišel bi bil prav gotovo za nekaj časa pod ključ. Župnik je seveda s tistim škandalom toliko pripomogel k občni omiki, da so ga izvolili predsednikom katoliškega izobraževalnega društva. Njegova izobrazba je členom tega društva vzor, po njem se hočejo vreči in ga posnemati pri vsaki priliki, ter se tako povzpeti do vrhunca pristno katoliške omike.

— **Sreča šmarijske fare.** Piše se nam: Dne 16. t. m. je našo faro doletela „izredna sreča“. Imeli smo v svoji sredi presvetlega gospoda škofa in slišali smo jih govoriti o čudežih. Zdaj smo vsi do zadnjega prepričani, da se še dandanes godé čudeži, kakor so se godili za časa Gospodovega. Samo hudobneži jih taje. Pri nas smo prej glede čudežev že nekam omahovali. Posebno Kajfežev Johan iz sosodne fare, ki je poznal lepega Tončka, nam je to vero podiral, ali Presvetli so vse zopet popravili. Rekli so, da je za čudeže dovolj neovrznih dokazov, in mi jim verjamemo. Kaj bi ne, ko ni daleč od nas kraj, kjer se gode veliki čudeži. Tam so gospod, ki znajo iz vode delati vino, in sami

pravijo, da je to vino tako močno, da so ljudje vedno pijani od njega. Še nikoli nismo bili tako srečni in veseli, kakor ta dan, ko so bili Presvetli pri nas. Posebno ko so tako domači celo v kmečko hišo stopili, si urezali od hleba domačega kruha in zavžili kupico vina. In če verjamete ali ne, Presvetli jedo in pijo ravno tako kakor drugi ljudje. Za vsacega so imeli prijazno besedo, včasih slovensko, včasih hrvaško. Ognjegascem so naročili, naj varujejo duše večnega ognja. Kajfežev Johan pravi, da bo valed tega treba premeniti, ker v sedanjih pravilih ni govora o varovanju duš pred večnim ognjem, a mi si bomo že tako pomagali, samo če bodo naše brigalne zadostovale. Žal, da nam hoče naše veselje „Slovenec“ pokvariti. To je res hudoben list. Na koncu svojega poročila pravi, „razna gasilna društva so defilirala pred škofom, defilirala so pa tudi dekleta v narodnih nošah — neumestno“. Zakaj neumestno? Kaj mar niso naše punice krepko marširale. Kar kadilo se je, in veselje je bilo, jih gledati. In saj so se vender zato oblekle v narodne noše, da so jih škof videli. „Slovenec“ pravi nadalje, „Še neumestnejša pa je bila godba, ki je pozivljala korakajoče — bil je taret — bas, gosli in — harmonike na meh. Blagi Slovček je dejal: Šola pa, če dobra ni, je boljše, da je ni — mi pa pravimo za ta slučaj: Godba pa, če dobra ni, je boljše, da je ni! Ako pa le slaba je, slovesnost pokazi“. Proti temu slovesno ugovarjamo. Naša godba je prav dobra in mi smo z njo jako zadovoljni in ne pustimo nič zabavljati, najmanj na harmoniko. To je najboljši instrument, kar jih je, in ko bi imeli še turški boben, bi se z našo godbo lahko povsod pokazali. Sicer pa ne vemo, čemu „Slovenec“ piše jezik brusil. Presvetlemu je bila naša godba prav všeč, saj so se z nogo takt tolkli. Čemu torej to prazno zabavljanje? Zdi se nam, da nam hočete pokvariti veselje, ki smo je imeli tisti dan, ko nas je doletela izredna sreča, da so bili Presvetli pri nas, toda ta hudobni naklep se vam na noben način ne posreči.

— **Hrupno zborovanje.** Iz Gradca se nam piše: V četrtek zvečer se je oglašilo graško ženstvo. Prvikrat se je vršil shod, katerega se je ženski svet vdeležil v res ogromnem številu. Zbralo se je nad 1500 žen, največ iz delavskih krogov, da protestujejo proti — porabi § 14. za uveljavljanje nagodbe. Novi davek na sladkor je te žene razdražil in socialni demokratje so to sprtno izkoristili, tako da imajo danes vse siromašnejše ženstvo na svoji strani. Klerikalna stranka je pri teh ljudeh imela veliko zaslombo, a izgubila jo je, ker ne najde besede proti novemu davku na sladkor. Na shodu je govoril soc.-demokratski poslanec Resel, ki je povdarjal, da se v naši državi tri četrtine vseh potrebnih pokrijajo s užitninami davki. Od mesa je plačati na leto 6 milijonov gl., od piva 32 milijonov, od žganja 28 milijonov in od sladkorja 27 milijonov. Leta 1888. je davek na sladkor znašal še 11 kr. od kilograma. Tedaj se je sklenilo, darovati od dohodkov iz tega davka pet milijonov fabrikantom, da se podpre izvoz sladkorja v inozemstvo. Od leta 1869 do 1897, so dobili fabrikantje 364 milijonov goldinarjev v dar, država pa je od davka na sladkor dobila 320 milijonov, torej za 40 milijonov manj, kakor je šlo v žep fabrikantov. Te številke so zborovalce seveda močno pogrele, ko je Resel nasvetoval resolucijo, s katero se protestuje proti uvedanju tega davka s § 14. je vladni zastopnik shod razpustil, na kar so zborovalke začele hrupno demonstrirati, kličoč „Proč z vlado“. Na ulici so se potem demonstracije ponovile, a pred namestništvo demonstrantje niso mogli priti in so se vsled tega razšli. V ponedeljek bo v Anskih dvorah zopet ženski shod.

— **Razmere na o. kr. učiteljsku v Kopru.** „Soča“ piše: Posebno neverjetne reči se godé na tem učiteljsku v narodnem obairu. Kakor že leta 1897. o državnozbornih volitvah, tako so se tudi letos o dohodu deželnega zbora italijanski gojenci udeleževali javnih demonstracij. Na ravnateljstvu menda ni to nikakoršen prestop, ni demonstracija. Slovenec pa se izliva v takih slučajih, samo če se je prikazal na ulico. Seveda to po besedah g. ravnatelja: „Ni treba, ne da pojete ali igrate javno za

demonstracijo. Demonstrujete tudi, če igrate ali svirate, ali pa pojete slovenske komade doma, ali pa če se pokazete na ulici ali trgu“. Če je zaigral kdo od Slovencev kako bolj narodno pesem, sliši takoj od vrat prihajajoči glas: „Um Gottes Willen, da wird wiederum Politik getrieben.“ (V šolskem poslopju so trije klavirji, na katerih se vadijo gojenci.) Italijan pa sme javno ob vsaki uri prepevati: „Viva Dante, Marmeo“ in slične. Če je kje v koperski okolici kaka veselica, je Slovenec dan prej gotovo prepovedano, udeležiti se veselice, mej tem ko so Italijani že večkrat sodelovali na veselicah v gledališču, katerih dobiček je bil namenjen v „dobre namene“. Če so pa Slovenci kdaj zvinili o teh stvareh ravnateljstvu, se je ta kar obrnil in odšel. Vseskozi se kaže, da ne pride nikoli do boljšega, kakor je rekel neki profesor: „Vi molčite, dokler vas ne telčejo, naj delajo, kar hočejo. Kedar vas bodo pa s pestmi tolkli, takrat pa se ogasite!“ Potem pa naj reče kdo, da se ne godi dobro slovenskim učiteljskim v Kopru!!

— **Okrajna bolniška blagajna v Kamniku.** Pred kratkim so se vršile volitve v odbor. Domžalski Tirolci so na vse načine skušali, da dobé blagajnico v svoje roke. Našli so tudi nekaj Slovencev, ki so jo z njimi potegnili, a vzlic temu so grdo pogoreli. Narodnjaki so zmagali popolnoma.

— **„Klub slovenskih biciklistov Kamnik in okolica“** ima dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne v Domžalah na pošti svoj občni zbor, in se člani prosijo tega zbora polnoštevilno udeležiti.

— **Razveljavljen sklep.** Občinski svet celovski je pred nekaj dnevi sklenil protest proti ustavljenju nagodbe s § 14. Deželna vlada je ta sklep razveljavila. — Sklep, da se Velikovski ring v Celovcu prekrsti v „Bismarck-ring“, ni bil storjen soglasno. Štirje občinski svetniki so glasovali proti dotičnemu predlogu. Nemške nacionalce je to seveda hudo razkačilo. Sklicali so takoj shod svojega „Komunalvereina“, in oni četvorici izrekli obžalovanje radi nje nenemškega ravnanja. To obžalovanje je obč. svet. dr. Kleinmayra tako speklo, da je takoj odložil svoj mandat.

— **Učiteljica gdóna Lavra Scholz,** po hudobiji in strasti zatožena, da bi bila izpodbujala napadalce „Legine“ hiše v Devinu s ploskanjem o priliki rabuke minulega septembra ter odobraval kaznjivo dejanje, bila je 18. novembra nekriva spoznana z razsodbo c. kr. deželne sodnije v Trstu, kakor že znano. A ker je bila obdolžena hudodelstva, odstavila jo je šolska oblast od službe ter postavila jo v disciplinarno preiskavo. Ta je trajala celih 9 mesecev. Izid dolge preiskave je za učiteljico ugoden, ker šolske oblasti so priznale, da se ni v ničemer pregrešila. To je vse prav, in nas veseli, da je prišla pravica na dan; a kdo poravnava duševno trpljenje gospodične v dolgih devetih mesecih, kdo povrne njenim učencem zgubo jednega šolskega leta?

— **Domača umetnost.** V izložbi gosp. Kolmanna je razstavljen portret prevzvišenega biskupa Strossmayerja. Ta portret je delo gdón. Kobilčeve. Naša rojakinja je znana kot izborna slikarica. Prav v tem svojem umotvoru nam je pokazala, da zna res mojstrski z izurjeno roko mrtvim barvam udihati življenje. Kdor pozna biskupa, mora nepristranski pritrditi, da je gdóna. Kobilčeva v svoji ženarnosti jako krasno in dovršeno spojila v tem portretu moč in živost barv z naravo. To d lo je umetnici na čast, mi pa ji še posebej odkritosrčno čestitamo. — V izložbi gosp. Schwentnerja je gosp. stotnik Jeglič razstavil dva jako lepa svoja akvarela. Obe sliki sta se mu jako dobro posrečili in moramo pritrditi, da je poulični prizor iz Reke vsled jako dobre razdelitve barv umetniško dovršen. „Klanško jezero“ preseneti oko zaradi ne navadne razsvetljave, ali vidi se ravno iz nepopačenega posnetja prizorov iz narave, da je gosp. stotnik izredno nadarjen slikar.

— **Požari.** V predilnici v Litiji je nastal dne 20. t. m. ogenj, kateri se je hitro razširil in upelil tkanine v vrednosti do 400 gl. Le hitri pomoči od strani delavcev se je zahvaliti, da ni nastala večja škoda. — Na Velikem vrhu je gorelo pri Francu Blažiču. Škode je 200 gl.

— **Nesreče.** V Toplicah je pri kopanju utonil 9letni Fran Kalavio. — V Idriji je v rudniku tesar Fran Gnezda padel 18 m

globoko in se nevarno poškodoval. — Dne 18. t. m. se je v Banjaluki 11letni županov sin igral s puško, ta se je sprožila in je bil drugi 17 let stari županov sin, ki je ležal na klopi, tako nesrečno zadet v oko, da je umrl.

— **Strela.** Grozna nesreča se je zgodila v sredo, dne 12. t. m. v področju občine Kokarje. Proti 5. uri popoldne zbirati so se jeli od jugovzhoda sem hudourni oblaki. Jelo je bliskati in treskati, da je bilo groza. Naletavala je tudi debela toča, ki pa ni znatno škodovala. A strela, ta je pač strašno gospodarila. V teku katic 10 minut je v okrožju dobre četrt ure vdarila trikrat ter vsakokrat s pretresujočim učinkom. Prvikrat je vrezala blizu Pobrež v dninarice, ki so s polja bežale domov ter ubila zakonsko Ano Ciraj, Mico Remic pa omamila, v tem ko so ostale tri nepoškodovane. — Kmalu potem je udarila strela v kozolec Franc Biderja na bližnjem gričku. Kozolec je hitro do tal pogorel. Posestnik je ravno letos opustil zavarovanje, češ, bom rajši dotični znesek vsako leto na stran dajal. — In po kratkem prestanku je zopet ognjena kača z vso silo treščila v neki hrast, ki stoji na polju med Podbrežjem in Gorico, katic deset minut proč od mesta prve nesreče. Tam so vedrile mati in dve hčeri. Strela je ubila 20letno Mico Blekač, mater Jero precej pohabila, sestro Franco pa samo omamila. — Vsi vaščani so prestrašeni in silno tugujejo za nesrečnimi žrtvami. — V Poljčanah so vedrili med nevihto grede iz šole štirje učenci ondote šole na klopi pred neko hišo. Kar udari strela med nje in vsi popadajo nezavestni na tla. Ko je prišla zdravnikova pomoč, se je le eden zavedel ter zbežal, dočim so ostali trije bili mrtvi.

— **Nemško-nacionalna barva po 1 goldinar.** V „Domovini“ čitamo: V nekaj tednih priredi društvo „Südmark“ na vsiljivo moledovanje nemških neodrešencev v Celju svoj letni občni zbor. Na vse so mislili Celjani glede sprejema itd., pa pozabili so, da je le peščica med njimi udov „Südmarkove“ podružnice. Sedaj letajo nalašč zato najeti agitatorji od hiše do hiše ter beračijo pri možeh, ženah in otrocih za — 1 gl. Kdor tega plača, je ud omenjenega društva ter deležen nemško-nacionalnega duha. Zelo ceno sredstvo, da se rešijo ljudje goldinarja in pameti, nemški gostje pa bodo s ponosom zrlji na obširni zapisnik v zadnjem trenutku kupljenih kozlov.

— **Toča** je dne 10. t. m. v Zg. in v Sp. Košani napravila škode 4000 gl.

— **Zavarovalnica za življenje, starost in rente** je začela delovati dne 1. julija v Celovcu. Vpeljali so jo valed sklepa deželnega zbora z dne 29. aprila t. l. Nova zavarovalnica je prav za prav podružnica nižje-avstrijske zavarovalnice. — Pri tej zavarovalnici je razpisano tudi mesto uradnika. A prosilci morajo biti Nemci (!), tako zahteva naš deželni odbor v deželi, kjer je tretjina prebivalstva slovenska, je Slovenec izključen iz deželne službe! Ali se more pravici še hujše bti v obraz?

— **Nesreča na južni železnici.** V soboto ponoči je bil poškodovan nočni brzovlak po tovrnem vlaku med postajama Planina-Logatec in sicer je tram, ki se je zrahlal na voza tovrnega, z brzovlakom križajočega se vlaka, podrgnil ob nekatere vozove brzovlaka. Okna vozov in stroj so bili pokvarjeni.

— **Utonil** je v petek opoldne pri kopanju poleg Zidanega mosta nadsprednik južne železnice, g. J. Fluhar. To je v kratkem že drugi slučaj, ki se je tam primeril.

— **Brzojavni in telefonski promet meseca junija 1899.** Na c. kr. brzojavnih postajah tržaškega poštnega ravnateljstva bilo je meseca junija 1899, in sicer na Primorskem oddanih 47.706, došlih 55.531, tranzitujočih 136.084, skupaj 239.321 brzojavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 32.474, došlih 36.888, tranzitujočih 121.664, skupaj 191.026 brzojavk; na Kranjskem oddanih 7325, došlih 8976, tranzitujočih 15.206, skupaj 31.507 brzojavk. V interurbanem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 1592, v Opatiji 203, v Pulju 118 in v Ljubljani 156 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 230.000krat, v Pulju 7448krat, v Gorici 4800krat, v Opatiji 1162krat in v Ljubljani 12.985krat.

* **Nesreča nemške cesarice.** Avgusta Viktorija, nemška cesarica, si je na izletu v gore Sv. Jerneja pri Kraljevem jezeru zlomila piščal desne noge, ko ji je spodletelo na mokri deski. Cesarica je padla, a zopet vstala in šla še nekaj korakov; potem pa so jo morali na stolu nesti v Barchtesgaden, kjer je v letovišču. Ležati bo morala vsaj šest tednov.

* **Stekel — človek.** V Luthu je neki delavec pobil steklega psa, a se pri tem sam nekoliko ranil. Nakrat je postal sam stekel. Ogrizel je svoje otroke in zbežal. V groznem strahu so bili ljudje. Orošniki pa so ga ujeli. Otroke so pripeljali v bolnico v Lilleju.

* **Pri darovanju maše zastrupljen.** Župnik [v Cicognoli blizu Pavije, Giambattista Berri, je bil nedavno na posetu blizu Genove ter je tudi ondi vsak dan bral mašo. Pri neki maši pa se je pri zavživanju nakrat zgrudil na tla in umrl. Ministrant mu je mesto vina pomotoma nalil močne tekočine, s katero se čistijo svetilke.

* **„Popravek“.** „Kieler Neueste Nachr.“ so nedavno poročale, da sta tatova neki gospej na ulici iztrgala iz rok denarnico, v kateri je bilo 30 mark. Malo za tem pa je dobilo uredništvo lista od tate „popravek“, v katerem javlja, da ni imel pri kraji nikakega druge ter da je bilo v denarnici samo 7 mark. Tat prosí, da se to javnosti prijavi, da ne bi novine prinašale napačnih obdolžitev.

* **Prava romantika.** Iz Brunšvika poročajo, da sta nedavno skočila zaljubljenca, 19letni ključavničar Nippe in 15letna Tonka Jons v vodo, kjer sta utonila. Pri njima je našlo redarstvo pismo, v katerem prosita samomorilca, naj ju pokopljejo v skupen grob, ter da naj se njiju ljubezen ovekoveči v — romanu.

* **V gozdu od gladu umrla.** Nemški listi poročajo, da so našli nedavno 7letno hčerko delavca Kolodowskega iz Bernana mrtvo v gozdu. Otrok je šel s svojimi starši v gozd po jagode ter se je zašel. Vse klicanje je bilo zaman. Naslednje dni so preiskali ves gozd daleč na okoli, a deklice ni bilo najti nikjer. Pred nekaj dnevi pa so našli deklico z raztrgano obleko mrtvo v gostem grmovju ležečo. Brččas je hodila dolgo časa po gozdu, a končno se je skрила v grmovje, kjer je od gladu umrla.

* **Tragedija v rodbini.** V Hajdu-Bagogu blizu Debrečina se je dogodila pred kratkim strašna obiteljska drama. Neki tamošnji delavec je šel na polju s svojo 16letno pastarko. Očim je nakrat začel dekle nadlegovati, a ker ta ni hotela ničesar o njem čuti, je pograbil delavce koso ter jo zabodel deklici v srce, da se je mrtva zgrudila na tla. Njen očim pa je šel domov ter skočil v vodnjak, iz katerega so ga naslednjega dne mrtvega potegnili. Delavčeva žena, katera je iskala svojo hčer ter jo našla na polju mrtvo, je zblaznela.

* **Nemiri radi kuge.** V Aleksandriji so se pripetili 8. t. m. veliki poulični nemiri radi kuge. Posredovati je moralo vojaštvo. Neomikano nižje ljudstvo je napadlo dva zdravnika, ko sta šla k bolni ženaki. Ljudje so hoteli zdravnika pobiti. Zdravnik sta ušla skozi neko lekarno, izgredniki pa so naskočili lekarno ter ondi vse razbili. Mnogo ljudi je vojaštvo gnalo v ječo.

* **Razstava razglednic.** V Berlinu je razstavilo 100 izlagateljev velikanski zbor razglednic. Najnovejše razglednice imajo naslikano šahovo pločo. S temi razglednicami se more igrati šah na daljavo. Tudi svilene razglednice so baje jako zanimive.

* **Lastnega otroka umoril.** Iz Lvova javljajo: Neki kmet iz okolice Podwoločyska je prodal na sejmu svojo kravo za 50 gl. Domov prišedši je dal bankovec soprogi, katera ga je v svoji neprevidnosti položila na okno. Nje petleten sinček je bankovec vzel ter ga na drobne kosce raztrgal. Ko je kmet to videl, se je tako raztogotil, da je v svoji jezi preklal sinčku glavo. Njegovo ženo je zadela vspricho strah, nega prizora srčna kap; morilec otroka pa je šel na podstre

Predno je pričel propovedovati, je dejal le tako mimogrede: „Seveda bi ne bilo prav, ako bi hotel dame prositi, da odlože klobuke, ker bi se mogle prehladiti v glavo!“ Velika tihoča v cerkvi. „Za nekatere dame bi tudi ne bilo prijetno, ker bi njihova frizura, ako bi vzele klobuk z glave, mogoče ne kazala lepe podobe“. Pri teh besedah je pograbilo polovico žensk po klobukih in jih vzelo z glave. A duhovnik ojačen po tem vspehu, nadaljuje: „Druge dame bi se mogle bati, da bi pri snemanju klobuka, vzele tudi — lase z glave.“ V eni minuti ni bilo več videti klobuka na glavi.

* **Indijanska justifikacija.** Indijanec Wallatonka je pred tremi leti ustrelil svojega strijca, glavarja Indijancev Choctawskega rodu. Starešine so obsodili morilca na smrt, vendar se mu dovolili za tri leta odloga pod tem pogojem, da bo sodeloval pri neki komediantovski družbi ter bo izročil ves svoj prislužek rodu. Wallatonka je ponudbo seveda sprejel ter bil tri leta tako marljiv in pošten, da ga je ameriška vlada pomilostila. Toda Indijanci ne priznavajo ameriškega evlade in njegovo pomilostenje ni bilo veljavno. Wallatonka se je pred nekaterimi tedni vrnil prostovoljno k svojemu rodu ter se izročil starešinam. Ameriška vlada je hotela obsojenca vsekakor rešiti ter je poslala sela z naročilom, naj Wallatonko aretirajo. Indijanci pa dotičnega sela še sprejeti niso hoteli. Wallatonka, dasi povsem svoboden, je šel sam na morišče. Tam mu je krvnik zavezal oči, ga slekel ter mu narisal na srčno stran prs veliko črno točko. Potem je stopil štiri korake nazaj ter ustrelil. Wallatonka pa je bil še živ. Krvnik mu je del okoli vratu vrv ter ga je vlačil po morišču. Toda niti s tem ni bilo krvniško opravilo končano, kajti Wallatonka je živel še vedno. Tedaj ga je privezal krvnik na kol tako, da mu je visela glava nazaj, ter mu je vlival v usta toliko časa vodo, da se je obsojenec zadušil.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 22. julija. Ministrski predsednik grof Thun se je danes za nekaj časa odpeljal na Moravsko.

Dunaj 22. julija. Danes ponoči je 24letna lahkoživka iz ljubosumnosti umorila svojega 20letnega ljubimca Fellerja in potem samo sebe smrtonovarno ranila.

Praga 22. julija. Bivši tukajšnji vojni zapovednik fcm. grof Grünne je sedaj definitivno umirovljen. Grünne se nahaja v blaznici.

Budimpešta 22. julija. Uradni list naznanja, da je vlada odstavila velikega župana trenčinskega komitata. S tem je storila uslugo katoliški stranki, ki je zahtevala odstranitev velikega župana, ker je nezakonito vplival na zadnjo državnozborsko volitev.

Belgrad 22. julija. Nagli sod začne dne 25. t. m. z obravnavo radi atentata. Obtoženec Knežević kot storilec, bivša ministrska predsednika Pasić in Taušanović ter Gruić kot prouzročitelji in sokrivci, ter 23 drugih odličnih radikalcev pa je obtoženih kot člani „zarote“ proti Milanu.

Belgrad 22. julija. Ruska in italijanska vlada sta remonstrirali proti počenjanju vlade zoper radikalce.

London 22. julija. Iz Pekina se poroča, da je ruska vlada tam ustanovila šolo, v kateri vzgaja Kitajce v ruskem jeziku za službe pri železnicah. Angleško časopisje protestuje proti temu jako energično.

London 22. julija. Blizu Portsmoutha je na torpedovki Bullfuith nastala eksplozija. 7 mornarjev je bilo ubitih, 11 pa nevarno ranjenih.

Dunaj 24. julija. „Wiener Allg. Zeitung“, ki ima zveze z ministrstvom zunanjih del, poroča, da sta Rusija in Avstrija storili v Belemgradu skupne korake in svarili Milana, naj ne postopa tako, da bi svet mislil, da mu je le za maščevanje in ne za pravičnost. Ostra pisava ruskih, francoskih in angleških listov na naslov grofa Goluchowskega torej ni ostala brez vspeha. Iz Petrograda se poroča, da je car skrajno ogorčen radi Milanovega po-

čenjanja. To ogorčenje dobi izraza v tem, da car ne imenuje za Belgrad poslanika, dokler Milan Srbije ne zapusti. Gruiću je car pri slovesu rekel s povzdignjenim glasom: Niti las se Vam ne sme skriviti — jaz Vam jamčim za to.

Dunaj 24. julija. Finančni minister je izposloval, da se odpravijo uradniške kavcije. Uradnikom se vrnejo vplačane kavcije v dveh ali v treh letih.

Dunaj 24. julija. Jutri sprejme finančni minister deputacijo slaščičarjev, ki hočejo demonstrirati radi davka na slačkor. Če bi deputacija pri ministru nič ne opravila, hoče iti v Ischl k cesarju. Slaščičarji so hoteli danes napraviti ljudski shod, toda vlada je ta shod prepovedala.

Dunaj 24. julija. Ponoči je bilo vse mesto preplavljeno z listki, na katerih se grdi krščansko-socialna stranka in na katerih je rečeno: „Na svetilko z goljufom ljudstva Luegerjem“.

Brno 24. julija. Jutri se zopet snide pravna komisija moravskega dež. zbora. Čehi bodo zahtevali, naj se Nemški člani izrečejo, kako stališče zavzemajo napram nemškemu binkoštnemu programu.

Budimpešta 24. julija. V Vacovu je umrl škof dr. Schuster.

Belgrad 24. julija. Poročila, da je ministrstvo demisioniralo, so neosnovana.

Sofija 24. julija. Knez Ferdinand je odpotoval na Dunaj.

Petrograd 24. julija. Car je dovolil, da se bode v Kongresni Poljski odslej poljski jezik učil ne več v rusčini nego v poljščini. Vsi zaradi revolt na raznih vseučiliščih obsojeni visokošolci so pomiloščeni.

Pariz 24. julija. Listi poročajo, da je brzajavna čestitka ruskega carja princu Napoleonu, o kateri se je mnogo pisalo, apokrifna.

Berolin 24. julija. Na nekem tukajšnjem dirkališču je vdarila strela v žičasto ograjo, ob kateri je slonelo 30 oseb. Tri osebe so bile ubite, štiri osebe so nevarno ranjene, šest pa lahko ranjenih.

Berolin 24. julija. Pri Gingenu je vlak povozil voz, v katerem je bila večja družba izletnikov. Pet oseb je bilo ubitih, šest ranjenih.

Narodno gospodarstvo.

— **Podaljšanje roka za izročitev in oddaja izkaza glede rentnine od hranilnih vloženih obresti v smislu § 133. Odd.** Na finančno ministrstvo so prišle večkrat pritožbe, da do sedaj za izročitev in oddajo izkaza glede rentnine od obresti hranilnih vlog dovoljeni rokovi, kateri so redno z 31. julijem oziroma 31. januarjem sledočega leta končali, nezadostujejo dejanskim razmeram in posebno pa, da se drugega (oziroma celotnega) roka glede na to, da se računski sklepi navadno šele pozneje izgotovijo, sploh ni ali pa le težko držati mogoče. Da se pritožbam, katere niso popolnoma neopravičene, kolikor mogoče vstreže, namerava finančno ministrstvo od sedaj naprej rok za izročitev in oddajo izkaza glede rentnine, katera se odtegne za drugo polovico koledarskega leta, podaljšati splošno do 14. aprila drugega leta in slično za prvo polovico leta dovoliti rok do 14. oktobra. Ravno tako se bode za one slučaje, v katerih se želijo in se tudi dovolijo za oddajo in obračun celoletni rokovi, določil rok s 14. aprilom. S tem, da se ti rokovi podaljšajo, se pa kar je samo ob sebi umevno, prav nič ne izpremeni, marveč večjim zavodom naložena dolžnost, da se vplačajo najpozneje do 31. decembra vsakega leta na račun znesek po izmeri rentnine, ki se je za dotično prvo polovico leta oddala. Finančno ministrstvo namreč namerava, da se poboljšajo vspehi vplačitve pro currenti, kateri so dosedaj gotovi radi večkrat zakašnjenih vplačitev na račun precej neugodni, od sedaj naprej zavodom, kateri pridejo v poštev naznaniti, da izgubijo brez ovinka takoj podeljene ugodnosti, če se začne s tem, da prekoračijo končne obračunske rokove ali pa če ne vplačajo, kakor je omenjeno, na račun najpozneje do 31. decembra pri dotični državni blagajni v gotovini. Temu primerno bodo davčne oblasti najnatanejšje nadzorovale te okoliščine,

in če se primerijo kaki zadržki, takoj poročale predstojnemu finančnemu oblastvu, da se potrebno ukrene. V prid jednoličnosti in sličnosti podaljša finančno ministrstvo brez pomisleka tudi onim v § 3, II. navedenim obče koristnim podjetjem in združbam v samo pomnožbo, katerim so se dovolile že olajšane omenjene vrste, toda le v sedaj navedenem obsegu (t. j. rokove od 31. julija in 31. januarja) rok za oddajo in obračun glede rentnine od vloženih obresti do 14. oktobra drugega leta po zgoraj naznačenih pogojih.

Fatalist.

(Ruski spisal Ivan Turgenev.)

XVII.

(Konec.)

Vrnivši se v Petrograd povprašam po Mariji. Poiskal sem celo njenega zdravnika. V svoje začudenje zvem od njega, da je umrla ne za otrovom ampak za kolero. Povedal sem mu vse, kar sem vedel o Teglevu.

„Aha!“ vzklikne zdravnik. „Teglev! Kaj ne, topničarski častnik srednje visokosti, nekoliko vpognjene postave — jeclja nekoliko?“

„Prav tako je.“

„Da, on je! Ta gospod pride k meni — preje ga nisem še nikdar videl — in mi zatrjuje, da se je ta deklica otrovala.“

„Umrli je za kolero“, pravim jaz. — „Ne, za otrovom, trdi on. — „Ne, za kolero!“ rečem jaz. — „Jaz vam pravim za otrovom!“ ponovi on. — Uvidel sem, da pri tem možu ni vse v redu. Vsled širokega tilnika se nisem mogel čuditi njegovi trdovratnosti. In pri tem se je vedel na tako poseben in neprijeten način. No, si mislim, kaj je na tem, ko je že enkrat mrtva... „Dobro toraj“, rečem, „otrovala se je, ako vam je to ljubše.“

„Zahvali se mi, stisne celó roko in izgine“. Jaz povem zdravniku, da se je isti častnik istega dne usmrtil. Zdravnik niti ne zgubanci čela, pripomni samo, da so pač različne vrste norcev na svetu.

„Da, prav različne vrste“, ponovim jaz. Po pravici je enkrat nekdo rekel o samomorilcih: „Dokler ne izvedejo svoje namere, jim ne veruje nihče; če so pa enkrat jo izvedli, ne žaluje nihče za njimi.“

Darila.

III. izkaz daril za zgradbo „Vodnikovega doma“ v Sp. Šiški. Darovali so: gosp. Schwentner L., knjigar v Ljubljani, 1 gld.; gosp. Gregorič Simon, kurat v p. itd. v Renčah pri Gorici, 2 gld.; gosp. Križaj Nikolaj, župnik na Premu, 5 gld.; gospa Wiesel Ana, trgovka v Divači, 2 gld.; gosp. Peršin Matija, posestnik itd. na Zg. Rožniku, 25 gld.; gosp. Jančigaj za „veselo družbo“, 50 kr.; gosp. Ruth Dragotin, c. kr. vojni župnik v p. v Ljubljani, 1 gld. 50 kr.; g. dr. Ivan Svetina, katehet in c. kr. prof. v Ljubljani, 2 gld.; gosp. Jansekovič Did., kaplan v Čadramljah (Stajersko) 50 kr.; gosp. Guttmann Emilij, c. kr. gozd. ravnatelj v Gorici, 5 gld. — Iskreno zahvalo izreka vsem velečastnim dobrotnikom — odbor.

Uredništvu našega listastaja poslala: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Kristijan Hodnik v Ilirski Bistrici 9 K 30 vin. iz pušice v g. Jelovškovi gostilni. — G. Štefan Lapajne v Idriji 8 K z geslom: „Da bi bil Ciril in sv. Metod pri „Fani“ v čisljih in povsod“. — Skupaj 17 K 30 vin. — Živeli vsi darovalci!

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po želji je izrečno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. Manj kot 2 steklenici se naravnost ne pošiljati. 2 (59—10)

Meteorologično poročilo.

Vilma nad morjem 2000 m. Srednji vroči tlak 750 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Vis. oblakov
21.	9. svečer	738.1	23.4	brezvetr.	jasno	00
22.	7. jutraj 2. popol.	738.3 736.8	18.2 30.0	sl. vzhod. sr. jug	soparno jasno	00
23.	9. svečer	736.1	23.8	sl. jug	jasno	00
24.	7. jutraj 2. popol.	735.8 734.2	20.2 29.9	sl. vzhod. sr. jzhod.	soparno oblačno	00
25.	9. svečer	734.0	24.5	sl. jzhod.	oblačno	00
26.	7. jutraj 2. popol.	733.2 730.4	20.1 28.5	sl. zhsah. sr. jzhod.	pol. oblak. pol. oblak.	00

Srednja temperatura petka, sobote in nedelje 23.5°, 24.0° in 24.9°, normale: 19.9°, 19.9° in 19.9°. — Danes jutraj kratka pa močna nevihta, takisto ob poldne.

Dunajska borza

dne 24. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100	gld. 55	kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100	30	..
Avstrijska slata renta	119	10	..
Avstrijska krona renta 4 1/2 %	100	20	..
Ogerska slata renta 4 1/2 %	119	05	..
Ogerska krona renta 4 1/2 %	98	50	..
Avstro-ogerske bančne dolnice	910	—	..
Kreditne dolnice	383	—	..
London vista	150	82 1/2	..
Nemški drž. bankovci na 100 mark	58	90	..
30 mark	11	77	..
30 frankov	9	55	..
Italijanski bankovci	44	45	..
C. kr. cekini	5	67	..

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAX VERSECO, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Šteške na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti našega ljubega soproga, oziroma očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Andreja Lavrenčiča

gostilničarja in posestnika

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za srčno tolažbo in mnogobrojno spremstvo pri pogrebu iskreno zahvalo.

Osobito in posebej se še zahvaljujemo visokočastitemu gosp. župniku Zupanu, potem vsem darovateljem krasnih vencev ter cenjenim gg. pevcom za ganljivo petje. Še enkrat srčna hvala vsem!

V št. Petru, dne 24. julija 1899.

(1345)

Zahvaljoči ostali.

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

naravno

alkalična kislina

najboljša namizna in okrepčujoča pijača

preskušena pri kašlju, vratnih boleznih, želodčnem kataru ter pri katarih v sapilih.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah. (36—5)

Blagajničarica

zmožna slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi in večša računanja, se sprejme s 1. avgustom t. l. (1321—1)

Naslov pove upravnništvo „Slov. Nar.“.

Stanovanje

4 sobe s pritliklinami, se odda takoj ali o Vseh svetih 1899 v Kolodvorski ulici števil. 11. (1343—1)

Rosa Wakonigg

Anton Čadež

poročena. (1344)

Šmartno pri Litiji, dne 23. julija 1899.

Radi odpotovanja proda se ceno
dobro ohranjen
glasovir in citre.

Več poizvse se v hiši: Emonska cesta
št. 2. (1324-1)

Učenca

sprejme v trgovino z mešanim blagom
Frid. Skušek, trgovec v Metliki.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v
vseh krajih gotovo in pošteno brez ka-
pitala in rizike s prodajo zakonito do-
voljenih državnih papirjev in srečk. —
Ponudbe na: Ludwig Österreichischer, VIII., Deutsche
gasse 8, Budapest. (1209-4)

Izgubila

se je listnica v kateri je bilo po-
oblastilo gospe Katarine Zwenkel
glaseče se na Antona Zwenkelna
in domovinski list. (1336)

Opozarja se, da izdateljica
pooblastila ni odgovorna za ka-
keršnekoli pravne posle, sklenjene
na podlagi tega pooblastila.

Sevnica, dne 15. julija 1899.

Razglas.

Na petrazredni deški ljudski šoli
družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu
se razpisuje včasno nameščenje

učiteljeva služba

s 600 gld. letne plače.
Postavno utemeljene prošnje naj se
do 25. avgusta t. l.
dopošljejo podpisaneemu vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani, dne 21. julija 1899. leta.

V slovo!

Vsem dragim prijateljem in ce-
njenim znancem, katerim nisem za-
mogel vsled naglega odhoda iz Cer-
nice podati desnice v slovo, kličem
odkritosrčni:

„Na zdar!“

Bodi mi tu dovoljeno, izrehati tudi
vsem ondotnim rodoljubom zahvalo
za naklonjenost, katero sem užival in
cenil med njimi.

Posebno pa mi je čast, spominjati
se i v bodoče preprijazne odhodnice,
ki ste mi jo priredile vrle rodbine
M. Krajčeva in K. Verli-tova.

Odličnim spoštovanjem

(1342)

Dr. Mano Dereani.

Metlika, dne 22. julija 1899.

Prednaznanilo.

CIRKUS ENDERS

60 oseb * 34 konj

jahalni zbor 16 dam
lasten orkester.

P. n. občinstvu mesta Ljubljane na prijazno
znanje, da dospem v kratkem s svojo najbolje
renomirano cirkusovo družbo s posebnim vlakom.

Vse podrobnosti na dnevnih naznanilih.

(1322)

Z velespoštovanjem

ravnateljstvo.

Učenec

se takoj sprejme (1295-3)

v H. Schwingshaki-a kovačnici za
bakro in kotle v Ljubljani.

Kot

vajenec za kontovár

s primerno začetno plačo se sprejme takoj
dijak, ki je dovršil trgovsko šolo ter je
slovenskega in nemškega jezika popolnoma
zmožen.

Pismene ponudbe s prepisom končnega
spravevala, sprejema tvrdka (21-166)

Kavčič & Lilleg
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Žensko kolo

še dobro ohranjeno, se dobi
po niski ceni.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“. (1309-2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v
Aussel, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj
osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane,
Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb,
Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v
Lesc-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik
ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo.
— Proga v Novo mesto in v Kočevje.
Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m.
popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod
v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m.
zjutraj osebni vlak z Dunaja via Am-
stetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Anseea,
Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri
55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesc-Bleda. — Ob
11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja
via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plzanja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca,
Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni
vlak z Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca,
Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer
osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih
varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzanja,
Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta
Kropo. — Proga iz Novega mesta in Ko-
čevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano
d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 36 m. zjutraj, ob
11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9
uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in
praznikih. (1206)

Velečenjenemu občinstvu uljudno naznanjam,
da sem se nastanil

v Metliki

kot praktični zdravnik.

Metlika, dne 22. julija 1899.

DR. Mano Dereani.

Gospodje

kateri želé izredno dober za-
služek, naj se blagovolijo zgla-
siti v nedeljo popoldne od
2. — 4. ure v hotelu „Pri slonu“.

Hiša

v Ljubljani z velikim vrtom blizu Trnoveke
cerkve se zaradi selitve

prostovoljno proda
po znižani ceni. Vrt leži ob Gradašci, je
urejen za pridelovanje zelenjave in je po-
sebnost pri pravih strojarja ali barvarja
in sploh za vsakega rokodelca.

Natančneje se izve pri hišnem posest-
niku, Kolizejske ulice 12. (1325)

Za prihodnjo
šolsko sezijo

se odda mehlovana soba, primerna
za dve šolarici, kateri dobista tudi
lahko hrano.

Več se izve v Slomškovih ulicah
št. 9. (1223-4)

Ob lepem vremenu ali ob dežju!

Kopališče Kamnik

nedeljo, 30. julija t. l.

naknadno praznovanje

* Anske slavnosti *

na korist ubozih v Kamniku in Mekinjah
v prostorih zdravilišča.

Začetek ob 4. uri popoldan. • • •
• • • • • Vstopnina 30 kr.
Na zvršetku plesni venček.

Preplačila se sprejemajo z ozirom na bla-
godejni namen hvaležno.

Posebna vabila se ne razpošiljajo.

I. Friedl

najemnik kopališča.

(1328-1)

Čokolada

(198-26)

SUCHARD

Pevsed

* na prodaj. *

Cacao

Moka

iz mlina

Vinkota Majdičav Kranji

oddaja se po

en gros cenah v plombriranih vrečah
po 10 in 25 kil v prodajalni

Maksa Domicelja v Ljubljani

na Rimski cesti

vis-à-vis Gorupovim hišam.

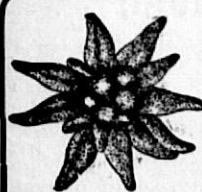
Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaja se tudi v vrečah po 50, 85 in

100 kil. (459-21)

Opozarja se, da priznana izvrstni izdelek
prvega domačega našega mlina dandanes
tudi na tujem uspešno tekmuje s izdelki
vseh ogerskih mlinov.

Koroški

rimski vrelec

najfinejša planinska kislavoda,
izkušena pri vsakem nahodu,
posebno otroškim, ob slabem
prebavljanju, pri boleznih na
mehurju in ledvicah. 29

Zaloga v Ljubljani: M. E. Supan in P. Lassnik,
v Kranju: Fr. Dolenz, A. Kummer, v Radovljici:
Oton Homan, v Mojstrani: J. Kozjek.

Moderce

izvrstne fačone,

najboljši izdelek

priporoča 29

Alojzij Persché

Pred školišjo št. 22, poleg mestne hiše.

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev
in velocipedov.

Cenik zastoj in franke.

Lorenc Zdešar

na Glincah pri Ljubljani

priloga (1329-1)

svojo žganjarno in sicer ima zdaj že novi brinjevec iz letošnjega italijanskega brinja, kakor tudi posebno dober borovničevac iz črnih jagod, liter po 1 gld. 35 kr. potem tudi črešnjevca po 1 gld. 10 kr. liter, vse novi, čisto naravni pridelek.

Stanovanje

Lepo stanovanje, obstoječe iz štirih sob in vsemi pritliklinami ter porabo lepega vrta, nasproti v zidanju nahajajoče se sodniške palače, je pod ugodno najemščino s 1. novembrom, eventualno tudi s 1. avgustom letos oddati. (1262-3)

Jako prikladno za kakega g. advo. kata ali sodniškega uradnika.

Natančneje pojasnilo pri g. Jenkotu, pek. mojstru, Marije Terezije cesta 5.

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden iz Rotterdam v New-York. Parnarica za kajute: Dunaj, I., Kolowratring 10. Parnarica za medkor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.

I. kajuta: Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*
1. novembra do 31. marca . . . 230-320

II. kajuta: Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200
16. oktobra do 31. julija . . . 180
* Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in eleganci parnika. (1210-3)

Slavnemu občinstvu, posebno gospodom gostilničarjem priporočam podpisane svoje izborne sodovico, napravljeno iz vode iz mestnega vodovoda ter z ogljeno kislino (Kohlensäure), koja je priznana kot najokusnejša in najzdravejša. (43-29)

Vse odjemalce v naprej zagotavljam vsikdar točne in vestne potrebe, prosim za obila naročila ter beležim najudanejšo s spoštovanjem

Gasper Bolte, izdelovalec sodovice, Rimska cesta št. 10.

Posredovalnica stanovanj in služeb

G.F.L.U.X

Gospodske ulice št. 6

priloga in namešča

službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnina tukaj. Natančneje istotam. Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena. (1337)

Zajamčeno iz pristnega vina izdeluje

vinski jesih

ALBERT ECKERT

v Gradcu (860-12)

tovarna za vinski jesih, gorčico, likerje in žganje.

Dobiva se v vseh boljših specerijskih in delikatesnih trgovinah.

Ustanovljen 1850.

Etablissement za klavirje in harmonije Bernhard Kohn

Dunaj, I., Himmelfortgasse št. 20

(v svoji hiši) nudi izbor

instrumentov prve vrste

kakor se je sicer nikjer ne najde v Avstro-Ogrski.

Zaloga in samozastop

obeh glasovirskih prvih tovarn na svetu:

c. in kr. avstrijskih dvornih dobaviteljev

Steinway & Sons, New-York,

in Julij Blüthner.

Harmoniji Mason & Hamlin itd.

Največja zaloga novih klavirjev iz najbolj

renomiranih dunajskih tovarn. Novi kratki

klavirji od gld. 320 do gld. 2000. Novi

pianino od gld. 280 do gld. 1400. — 200

komadov na izbor.

Velik poseben oddelek za preigrane instrumente brez hibe. (1144-10)

L. Luserjev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstva proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga: L. Schwenk-ova lekarna Dunaj-Meidling.

Zahtevajte Luser-jev obliž za turiste po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah. V Ljubljani: M. Mardetschlager, J. Mayr, O. Piccolli. V Kranju: K. Savnik. (9-29)

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki je izkušeno na kliniki in od mnogih praktičnih zdravnikov, ne le v Avstro-Ogrski, nego tudi v Nemčiji, Rusiji, balkanških državah, Švici itd. proti polnim boleznim, elasti proti vsake vrste spuščajem

uporablja s najboljšim uspehom. Učinek Bergerjevega kotranovega mila kot higijeničnega sredstva za odstranjenje luskin in glavi in v bradi, za čiščenje in desinfekcijo polti je splošno priznan. Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odst. delov črne mila, ki se razlikuje bistveno od vseh drugih mil, ki se nahajajo v trgovini. Da se pride sleparijam v okoli, zahtevaj izrecno Bergerjevo kotranovo milo, in pazi na zraven natisnjeno varstveno znamko. Pri neozdravljivih polnih boleznih se na mesto kotranovega mila z uspehom uporablja

Bergerjevo med. kotranovo žvepleno milo. Kot blaže kotranovo milo za odpravljanje nesnage s polti, (614-9)

proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadkriljeno kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo služi

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo, v katerem je 35 odst. glicerina in ki je fino parfumirano. Cena komadu vsake vrste z navodilom o uporabi 35 kr.

Od drugih Bergerjevih medicinskih-kosmetičnih mil zaslužio, da na nje posebno opozarjamo: Bergerjevo milo za polti; Bergerjevo milo za prsi; Bergerjevo milo za uganje polti pri pikah vseh delov telesa; Bergerjevo smrekovo-plasto milo za umivanje in toaletto, Bergerjevo milo za čisto oborožje (35 kr.)

Bergerjevo Petrosulfo-milo proti rudičici obraza, rudičemu nosu, opršcu in sklenju kože; milo za pege v obrazu jako učinkovito; žvepleno-kotranovo milo proti zakostnim črvom in nečistostim kože; taninsko milo za potne noge in proti izpadanju las.

Bergerjeva zobna pasta v tubah.

najboljše sredstvo za čiščenje zob, št. 1 za normalne zobe, št. 2 za kadilce, št. 3 za glade vseh drugih Bergerjevih mil se najde v vsaki trgovini o uporabi. Zahtevajte vedno Bergerjevo milo, ker je mnogo ničevrdnih imitacij.

Prodaja se v Ljubljani v lekarnah št.: V. Mayr, G. Piccolli, J. Svoboda in U. pl. Truharčevja, dalje skoro v vseh lekarnah na Kranjskem. Na debelo: G. Hell & Comp., Dunaj, I., Sterngasse 8.

Akcijska zavarovalnica za življenje in rente.

Oddelek za zavarovanje naroda Dunaj I. Hoher Markt 9.

Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko

Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianz“ velika čast, da si je Nj. Velikanstvo cesar plaščino-graščni objekt ogledal in o posebnem uspehu „Allianze“ v zavarovanju naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izrekel ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvzetje.

Polno vplačani akcijski kapital 1.000.000 kron. Rezerva premij dne 31. decembra 1897 2.617.773 kron. L. 1897 se je na podlagi 1250 smrtnih slučajev izplačalo 306.378-90 kron. Od 1. 1898-1897 se je izplačalo 1.654.378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev višje.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladah niso dovoljena. — Stroške za zdravniško preiskovanje, vse pristojbine kolek in pobornice za premije plača družba.

V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo cela tri leta, se izplača v slučaju samomora cela zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5% obresti

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je polica radi neplačanja premije svojo veljavo izgubila, mogoče je, da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih oseb. — Zavarovanje otrok. (1207-4)

Zavarovanja do 2000 kron z tedenskimi doplačili od 10 vinarjev višje po tarifah. Prospekti in tarife razpustijo agentura na zahtevanje brez stroškov.

Zastopniki se iščejo za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe pošljejo gorenji agenturi

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gld. 45.900. — Promet od 1. oktobra 1898 do 1. junija 1899 gld. 1.375.307-20. — Skupna aktiva gld. 268.649-93.

Sprejema: hranilne vloge po 4 1/2 %, vloge na tekoči račun po 3 1/2 % od dneva vložitve do dneva vzdige.

Izposoja se na menice in na personalni kredit proti obrestmi po 5 do 6 % brez kakih stroškov. (1173-5)

Urađuje se vsaki dan ob navadnih urah: Dvorski trg št. 3.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu najljubšeje naznanjam, da sem otvoril v svoji novozidani hiši v Vodmatu

gostilno „pri Bizjaku“

v Bohoričevi ulici št. 16.

Točil bodem pristna dolenska in istrijska vina ter vedno sveže pivo. Mrzla in gorka jedila so vedno na razpolago. — Obetajoč točno in vestno postrežbo pri zmernih cenah, prosim obilnega obiska in ostajam z najodličnejšim spoštovanjem

(1330-1)

Anton Bizjak.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, amerišanske plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrsne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zaplestnice, prstani, uhani, zapone, priklepi, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstani in uhani z dijamanti in briljanti. Specialitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravi la zanesljivo, točno in cenoli, 29

Prej J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor Črvljarski mojster v Ljubljani, Črvljarske ulice 3.

Po večletni skušnj, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obval. Delo je cen, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in ružavo obval, ter razne potrebščine za to obrt. 29

Mere se shranjujejo. — Vnjamim naročilom naj se pridene vzorec.

MODERCE natančno po životni meri za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi priporoča HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, e e e e e, klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. e e e e e

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr. do 2 gld. 25 kr., kegljske kroglice 12 cm debele 1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne cigarnike in zdravstvene pipe do najfinije vrste. Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja, lesa izvršuje po najnižji ceni. 29

Pekarija in slastičarna Jakob Zalaznik.

Glavna trgovina: Stari trg št. 21. Podružnica: Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slatno pekarsko pečivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback). V svojih slastičarnah postrezam točno z najfinjšim naslednim pečivom in s finimi pristnimi likerji ter z Vermouth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijske krofe in zavitke s smetano napolnjene. 29

29 Veliko zalogo

klobukov

priloga J. Soklič.

Pod Trnovo št. 2.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuv

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po niski ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri sunanjih naročilnih blagovih naj se vzorec vposlati.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najprostejših kakor tudi najfinejših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Avgust Repič

sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice št. 16

v Trnovem

se priporoča sl. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Največja izber najnovejšega

svilnatega blaga

črnega in barvatega za cele obleke in bluze, priporoča

Alojzij Persché

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Nadaljne specialitete:

Pisalne in kopirne tinte.

Vodovarno mazilo za usnje.

Pat. ohranjevalo za podplate „Vandel“.

Kovinska snažilna pasta in snažilno mlo za srebro in zlato.

Laki za usnje.

Patentna mazalna krtica z „Nigrette“ tekoče mazilo za črne in barvne čevlje 35 kr.

Najbolje črnilo svetá!

Kdor hoče svoje obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo

Fernolendt čreveljsko črnilo

za lahka obutala samo (190—25)

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se C. kr. priv. povsodi.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse 21.

Radi mnogih posnemaj brez vrednosti pazi naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Pozornost, „PUCH-STYRIA“ kolesarji!

Obče znana, jako trpežna

kolesa Styria Special „ljudsko kolo“

prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako znižanih tovarniških cenah pri

Franu Čudnu v Ljubljani

s čemur je slav. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti

Styria Special. (973—12)

Zastopnik tvrdke: Josip Polak

Tovarniška cena!

Tovarniška cena!

Posrečilo se je

konečno nama pridobiti svetovnoznanih

Adler-koles

glavno zastopstvo: (1214—7)

Gradišče **Kavčič & Gorjanc** Rimska cesta št. 9.

Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani (161—29)

Zaloga in pisarna. Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji: Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

K sezoni

K sezoni

trocevne puške

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste, revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu priporočajo najbolje.

Ker sem na Kranjskem edini puškar, ki se peča samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila, ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem (1332—1)

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani v Židovskih ulicah.

The Premier Cycle Co. Ltd.

Coventry (Angleško)

Heb (Češko)

Nürnberg-Doos.

(702—16)

Že 24 let

prva znamka.

Zastopnik: **Fr. Čuden,** trgovina z bicikli, Ljubljana.

Ustanovljeno leta 1842.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južno železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežov na drobno in na debelo.

Velika izbirla dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

— Zaloga —

vsakovrstnih čepčev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove peče, karbolinjeje itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sebnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najožje stroko spadajoče delo v mestu in na delu kot priznana resno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode

najboljše blago in

kravate

prodaja

Alojzij Persché

Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših usorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izdelujejo.

Mehanik

Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji 29

po najnižjih cenah.

Bicikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in cenó.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Pozor!

Vsi za

požarne brambe

potrebni predmeti, kakor:

distinkcije, emblemi, naramnice, čepice, trobilke, piščalke, cevi, službene obleke i. t. d.

dobé se pri znani tvrdki

J. S. BENEDIKT

v Ljubljani.

— Ceniki na razpolaganje. —

Najfinejša slastičarska peciva in torte

itd., vsak dan sveža, se priporočajo po najnižjih cenah. Blagovoljna naročila za svaatbe, krščenja, godove itd. se izvršujejo najfinejše in najcenejše.

Teodor Novotny

slastičar, v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7.

NB. Posebno se usojam gospode restavracije za sezono proti primernemu rabatu prositi za blagovoljne naročbe. (1043-10)

Glavna zaloga moke

iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki dobé se en-gros po originalnem ceniku pri

Anton Ditrich-u

glavnomu zastopniku (1121-6)

Marije Terezije cesta št. 2, Ljubljana.

Krepak učenec

se sprejme za jermenarski obrt.

Fran Bartl
v Ljubljani, Selenburgove ulice.

(1249-3)

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14

priporoča svojo bogato zalogo

jedilne priprave

nožev, vilic in žlic iz britanskega jekla, alpeke ali alpeke-srebra priv. dunajske tovarne „W. Bachmann & Comp.“.

Na izbero so tudi

žlice iz alpeke, 12 kom. od gld. 4-30 naprej.

žličice „ 12 „ „ 2-20 „

Namizni svečniki

iz alpeke, čisto bele kovine,

par 21 cm visokih gld. 2-1,

23 „ 2-30,

25 „ 2-40.

Prav cenó se dobé noži in vilice z roženim (509-36) ali koščenim ročajem.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. (875-12)

Ugodna redka prilika za nakup!

Starorenomirano
že 60 let obstoječe

trgovinsko *

* * podjetje

trgovina s soljo, železnino, špecerijami, suknem in manufaktur-nim blagom, združena s kupčijo z deželnimi pridelki

v prijaznem trgu na Spodnjem Štajerskem z najboljšim prometom, na dobrem prostoru in lepim številom odjemalcev, se zaradi nastalih rodbinskih razmer takoj prodaja pod ugodnimi pogoji.

Povprašanja resnih kupcev pod šifro „Redka prilika“ odpravlja upravništvo „Slovenskega Naroda“ (1334-1)

Stanovanje

v Vegovi ulici št. 2, na vogalu Kongresnega trga

obstoječe iz 4 sob, kuhinje itd., se odda s 1. avgustom eventualno tudi s 1. novembrom t. l. (1326-1)
Natančneje se izve pri hišniku istotam.

Novozidana hiša

z lepim vrtom in hlevom

v prijaznem kraju na Štajerskem, kateri kraj ima 15.000 prebivalcev, 4000 delavcev, se dá s pekarijo vred v najem.

Pekarija je vrejena za 2 pomagala in 2 učenca. Hiša se tudi prodaja. Cena je 24.000 gld., 17.000 gld. se zahteva takoj 7000 gld. lahko ostane na hiši.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“ (1310-)

Prva slovanska c. kr. priv. tovarna ognjegasnega orodja

kakor: brizgalnic, parnih strojev, cevij, čelad in pasov

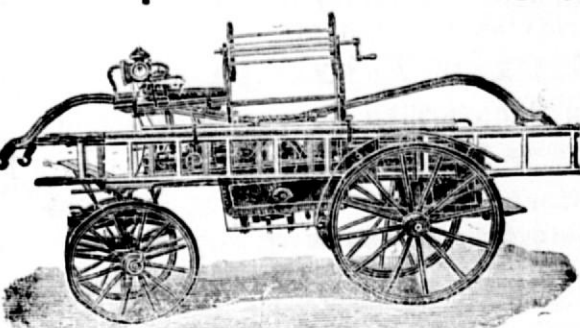
ter kmetijskih strojev

in peronospera-brizgalnic itd.

R. A. Smekal

Czech-Moravsko Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu

priporoča slavnim ognjegasnim društvom, kmetijskim podružnicam ter zasebnikom svojo bogato zalogo. — Cene brez konkurence. — Ugodnosti izvanredne dovoljene. — Uzorci in ceniki brezplačno. — Ustmeni pogovori na zahtevo. — Pošiljatev franco na vsak kolodvor.

Z veseloštevom

(220-19)

Podružnica **R. A. SMEKAL** v Zagrebu.

FRAN CHRISTOPH-ov

svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

Zaradi teh praktičnih lastnosti in jednostavnega rabljenja se posebno priporoča, kdor hoče sam lakirati tla. — Sobe se v dveh urah zopet lahko rabijo. — Dobiva se v različnih barvah (prav kakor oljnat barve) in brezbarven (ki daje samo svet).

Uzenci lakiranja in navod rabi dobé se v vseh zalogah.

Dobiva se v Ljubljani pri Iv. Luckmann-a nasledniku Antonu Stacul-u; v Kranju pri F. Dolenz-u.

izumitelj in jedini izdelovatelj pristnega svetlega laka za tla, **PRAHA & BEROLIN.**

Viljema Hatlerja naslednik

Ivan Hafner

umeteljno in stavbinsko mizarstvo

v Gradcu, Lagergasse št. 11

izdeluje

vse vrste

stavbinskih in mizarских del

kakor:

Okna, vrata in duri, lesene plafone, lambris, portale, okronanja, obloženje pomolov, stopniške zgradbe, tabije iz lesa in galerijske zgradbe, balustrade itd. itd.

Izvršitev popolnih trgovskih portalov, izložbenih okenj in prodajniške oprave.

Atelié za umeteljniška in dekoracijska dela.

Skladišča materiala in delavnice: Lagergasse 11 in Kopplerstrasse Nr. 82.

vse vrste

pohištvenih mizarских del

popolne izvršitve

stanovanjskih oprav,

kakor: (801-7)

oprave za predsobe, sprejemne in jedilne sobe, dvorane, spalnice, salone, budoarje, gosposke sobe, kmetijske izbe, lovske sobe, vile, hotele in cerkve, pohištvo za pisarne itd. v vsaki poljubni vrsti lesa in vsakem slogu po lastnih načrtih ali po pridejanih risarjih.

Zaloga

biciklov!

Najboljše vrste kolesa

tu- in inozemskih tovarn (Peugeot, Johann Puch, Monarch, Brennabor in dr.) priporoča podpisane

po kolikor mogoče nizkih cenah.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se bodo točno, solidno in po ceni izvrševala.

Cenike razpošilja na zahtevo.

(462-23)

Z veseloštevom

A. PUTRICH.

Dunajska cesta št. 5.

Istotam tudi mehanična delavnica.

Vežbališče na Dunajski cesti na vrtu stare bolnice.

F. Cassermann

krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme

in poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blažne dr. železnice uradnikov

Ljubljana, Selenburgove ulice št. 4

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremičljivih havelokov po najnovejši faconi in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih unif. ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelovanje talarjev in baretov. 20

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budlik in salonskih ur, vse samo dobre do najfinejše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih in stenskih urah so vedno v zalogi. 20

Popravila se izvršujejo najtočneje.

Puškar Fran Kaiser

v Ljubljani

Selenburgove ulice št. 6

se usoja najbolje priporočati se p. n. gg. lovcem za

lovsko sezono.

Zunanja naročila se točno izvršujejo. 20

Pri nakupovanju
suknenega in manu-
fakturnega blaga
se opozarja na trdko

HUGO IHL

v Ljubljani

v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga

suknenih ostankov. 20